

Auinapàpari **Muru na paari tà Ioane** **Bétapoo popai**

Wàilàapà na wii tii bèeni?

Munaa Ioane, pwi *apostolo. (Còo 1 Ioane Bétapoo popai.) Wà tèpa *Roma, âna rà tòpòé naa na karapuu naa gòropô Patmos (na é wâmwünyabweri napô Turquie nabà). Â wà pwi jè *angela kà Pwiduée, âna é patùraé naawê, â é paari tée naa na nyuâa pâ muru na o mwa tèepaa.

É wii wiidà?

Nabibiu kâra *naja 95 ma 96 gée na càù Iésu Kériso. Na pàara bèepwiri, âna wà Domitien, âna é pwi ukai (César) kà tèpa Roma. Â é dau tubaèpà tà tèpa cèikî naa goo Iésu.

É wii tâi?

Tà tèpa cèikî, na province Asia (napô Turquie nabà). Wâru gée goorà, na rà pidumapiê goro é pai tubaèpà tàra. Â càra caa còo pâ é wâjué còwâ Iésu, naa na pai piétò kée, pwacèwii na é jèè mara ina tàra.

Cina é wii?

É pagòo tèpa cèikî na dau tubaèpà tàra, pâ wà Iésu, âna ée mwa nye piétò awé jii diri tàpé na rà cicaraé, wàilà ma wà *Caatana mwara, pwi caa kàra. Â ê Mwaciri kâjè ma wà Kériso, âna o tâa dàra gòiri awé.

Dà êre ê tii bèeni?

Wà Ioane, âna é wii popai kà Iésu târa 7 wâra pwapwicîri wâ Asia, ba naa patêrerà ma pagòorà (naporomee 2-3).

Gée na càùé, â é wii pâ muru na wâru na o mwa tèepaa, na é côo naa na nyuâa. Ba é côo ê ipaa na maina kà Caatana ma tèpa âboro kêe na rà ipaa dà Iésu ma tèpa âboro kêe.

- Ê èpà, âna o pimaina pâ, â o dau wâru tàpé na rà naa càùrà naa goo wà Pwiduée. Ê ville *Babulona, na ina goo wê pâ 'Tô ilàri gòronaigé' (naporomee 17-18), âna ucina goo ville Roma, ma ucina mwara goo diri tèpa âboro gòropuu na maina nùmarà, â na rà cicara Pwiduée ma tubaèpà tà tèpa âboro kêe.
- Wà Caatana, ucina gooé, âna Dàragô (*Dragon*), âna ée mwa dau tubaèpà tà tèpa âboro kà Kériso, ê wâra pwapwicîri kêe (ucina goorà, âna tô ilàri naa naporomee 12). Ê tubaèpà tàra tiagoro na é tètâmwara pàra tàpé. Êco na wà Pwiduée, âna ée mwa wéaari nyuâarà.
- Ru mwa cimadò tupédu âboro na dau èpà, tupédu ênawéna kà Caatana na ina gooru pâ 'Itémuru', ma 'Pwi *péroféta a pwâ' (naporomee 13), â o panuâ tàru ma ru pwa pâ muru na èpà naani gòropuu na jè ji pàara.
- O mwa tèepaa pâ câmu na ité, â o tubatiàu jè ére gée goo napwéretòotù ma gòropuu, â o wâru pâ aré ma tòina na o mwa tèepaa tà tèpa âboro (naporomee 6-10; 15-16).
- Êco na, gée na càùé, â ée mwa wâjué côwâ Pwi Ukai Iésu, â ée mwa piétò jii Caatana ma tèpa

âboro kêe. Ée mwa tédidiri ‘Babulona’, â ée mwa tâjûru Caatana, ma tüê naa na ânye dàra gòiri (naporomee 19–20).

- O tiâu ê gòropuu ma napwéretòotù béaa, â o tèepaa ê gòropuu ma napwéretòotù na bwaa âmuê, na o coo dàra gòiri. Rà o wâro wê dàra gòiri awé naa na tàbwàti ma ipwàdéé wà diri tèpa âboro kà Pwiduée (naporomee 21–22).

Wâru pâ auniimiri goro pâ namuru na wii naa naporomee 4–19 naa jaa tèpa dotée goro ê *Tii Pwicîri. Ba ina pâ:

- Muru na cau coo na pàara kà Ioane;
- Muru na gére coo, tèepaa na tòotù kêe, ma nabà, ma gée na càué;
- Muru na càcaa pâji tèepaa.

Munaa cau âjupâra ê pâ auniimiri-bà, ba pâ auinabéaa kà Pwiduée naa na Tii Pwicîri, âna wâru pâ pai pacoo wèe—pacoo naa na tòotù na wii, â jèu pacoo gée na càué, â mwa pacoo diri naa pwâadâra gòropuu.

Wâru pâ ucina na ité na wâna ê tii bèeni—ucina na rà tâmogòori bwàti ê pai ina wèe wà tèpa cèikî, na pàara biu. Êco na câjè caa dau tâmogòori bwàti nabà. Êco na dau pwéelaa êre ê tii: Wà Iésu na é nye piétò jii ê èpà, tapoo nabà, tiagoro ê pwâadâra ê pàara, â wâdé na jè tâa gooé, wàijè tèpa âboro kêe.

Nimaro 7 naa na tii Auinapàpari

Wà Ioane, âna é popa ê nimaro 7 (na câmu kêe goo ê pwina pwicîri ma tâbawêe), ba na é paari pâ, wà Iésu, âna é Pwi Ukai na tâbawêe. (Còo mwara naa na autapoo goo *Tii kà Ioane*.) Wàéni pâ 7 x 7 muru naa na tii bèeni:

- <α> Jèpa tii târa 7 wâra pwapwicîri (2.1–3.22)
- <β> 7 aupii goro tii (5.1–6.17; 8.1–5)
- <γ> 7 angela ma 7 tutu (8.6–11.18)
- <δ> 7 câmu (11.19–15.4)
- <ε> 7 wâra jawé bétubatòina (15.5–16.21)
- <ζ> 7 popai goo Babulona (18.1–24)
- <η> 7 muru na o coo naa pwâadàra gòropuu (19.11–21.8)

Pai pitàgoo tii Auinapàpari

Bétapoo popai (1.1–8)

Muru na tâa nabà (1.9–3.22)

É wéaari wâra pwapwicîri kêe wà Kériso —Jèpa tii târa 7 wâra pwapwicîri

Muru na o mwa tèepaa (4.1–22.5)

Tàpiri naa napwéretòtù (4.1–11)

Aré ma tòina (5.1–8.5)

Tubatiàu ére géé goo gòropuu ma napwéretòtù (8.6–11.18)

Rà pipaa dà Kériso wà Caatana ma tèpa wakè kêe (11.19–14.20)

Bétubatòina (15.1–16.21)

Tubatiàu tô ilàri gòronaigé Babulona (17.1–19.10)

Pwâadàra gòropuu. É piétò Kériso (19.11–20.15)

Âmu napwéretòtù ma gòropuu (21.1–22.5)

Bénabwé popai (22.6–21)

Bétapoo popai kà Ioane

¹ Wàéni é pwina é paari wà Iésu *Kériso, naa goro é pâ muru na o tàpo tèepaa me. Wà Kériso, âna é tòpi géé goo wà Pwiduée Caa, â é mwa cùru pwi jè angela kêe, ba na é pame é popai tôo, wâgo Ioane,

pwi ênawéna kêe. Â é tûâri tôo pâ, na go inapàpàri tà tèpa âboro kà Pwiduée.

² Go *paâjupâra tàwà ni pâ ê pwina go côo âna popai na é ina tôo wà Pwiduée, goo wà Iésu Kériso*.

³ Cidòri nyuâa pwi âboro na é pûra [târa pâ âboro] ê popai bèeni, na me gée jaa Pwiduée. Â cidòri nyuâa mwara tàpé na rà tère ma pâra wiâra! Ba é jèe wâmwünyabwe ê tòotù na ée mwa pacoo diri pwiri [wà Pwiduée].

Ipwabwàcu

⁴ Go wii târa pâ 7 wâra pwapwicîri, na province Asia†: Wâdé na tâa jaawà ê *aupwényunyuâari, ma ê *pimeaari imudi, ma ê pinaanapô:

Aupwényunyuâari na me gée jaa wà Pwina é napwiri, ma nabà, â ée mwa me!

Aupwényunyuâari na me gée goro ê *Nyuâaê Pwicîri, na é tâa béaa kêra autâa kà Pwi Ukai, [na é pwacèwii 7 nyuâa‡, naa na pai tâbawêe kêe]!

⁵ Aupwényunyuâari na me gée goo Iésu Kériso! Wàé na é inapàpàri Pwiduée goro âjupâra. Â wàé na é pwi âboro na é mara wâro côwâ gée na aubà. Â wàé kaa Pwi Ukai kà diri tèpa ukai wâni gòropuu!

---

* **1:2** *Goo wà Iésu Kériso—é, Popai kà Iésu Kériso.* **1:3** Auinapàpàri 22.7,10 **1:4** Exode 3.14–15; Auinapàpàri 3.1, 4.5 † **1:4** Asia—Wâ napô Turquie nabà. ‡ **1:4** *Nyuâaê Pwicîri...na é pwacèwii 7 nyuâa—Grec: Tèpa 7 nyuâa. Nimaro 7 âna ucina goo pai tâbawêe kà Pwiduée, wiâra auniimiri kà tèpa Juif.* **1:5** Psaume 89.28; Kolosé 1.18

Â wàé pwina é dau mearijè, â é tipijè jii ê pâ èpà kâjè, goro domii kêe [na joro na ia é bà ba kâjè].

⁶ Â é pwa ma jè tèpa naîri Mwaciri kêe, ma jè coo ara Pwidueé§, caa kêe, ba na jè piênawéna kêe. Wâdé na tâa jaaé ê pai maina ma muugère, ma pàtàmee, dàra gòiri awé! Amen! Wâdé na wàra!

⁷ Guwà tàmaari! Ba ée jèe tàpo me, na pâ nee. Â rà o cau côôê diri tèpa âboro—wà mwara tàpé na ia rà tòtéé goro da. Â rà o mwa i ma pijinünü diri pâ Ba wâni gòropuu. Amen! Wâdé na wàra!

⁸ É ina wà Pwi Ukai Pwidueé, pâ: «Wâgo *Alpha* ma *Oméga*, pwi autapoo goo ma pwi pwâadèrè*. Wâgo na go napwiri, ma nabà, â go o mwa me. Wâgo Pwina dau pwa Pâtâmoo naa gòro diri pâ muru.»

É côo Iésu Kériso naa na muugère kêe

⁹ Wâgo Ioane, pwi a cèikî béewà, na jè cau pwa-maagé côo, ba wàrapwiri goo pai pâra wiâ Iésu kâjè. Êco na jè cimwü ma pidàpwicâarijè, ma jè cau tapacîri ê Mwaciri kêe.

[Na pwi pàara na ia é patùrao wà Pwi Ukai, âna] go tâa na karapuu naa gòropô Patmos, géé goro é pai picémara kôo é popai kà Pwidueé, ma pai paâjupâra kôo Iésu.

1:6 1 Pétéru 2.9; Auinapàpari 5.10, 20.6   § **1:6** Jè coo ara Pwidueé—Grec: *Jè tèpa pwa ârapwaailò.*   **1:7** Daniel 7.13; Zakarie 12.10; Mataio 24.30; Ioane 19.34–37; 1 Tésalonika 4.17   **1:8**

Auinapàpari 21.6, 22.13   * **1:8** Wâgo...pwi autapoo goo ma pwi pwâadèrè—É tòpò diri pâ muru wà Pwidueé, â diri pâ muru, âna kêe. *Alpha*—Bétapoo aupwa âmu tii naa na alphabet na grec; *Oméga*—Bénabwé wèe.

¹⁰ Â, na jè tòotù pwapwicîri, tòotù kà Pwi Ukai, [â go gére pwapwicîri]. Â é popao ê Nyuââê Pwicîri. Â go tère na càùò ê jè pwâratùra na dau maina, pwacèwii airi tutu.

¹¹ Â é ina tôo pâ: «Gà wii naa na tii ê pâ muru na gà côo. Â gà panuâ pâ, târa pâ 7 wâra pwapwicîri, wâna pâ ville bèeni—wâ Éféso, ma Smyrne, ma Pergame, ma Thyatire, ma Sardes, ma Philadelphie ma Laodicée.»

¹² Â go tabiio, ba na go côo pâ wailàapà na patùrao. Â go côo 7 wâra ânye mwani mii.

¹³ Â wânabibiu kàra, âna é coo wê wà *Pwina naîri âboro†. Âna é coona ê ârabwée gòri. Â é pûukake‡ na pii nawââê goo, âna mwani mii.

¹⁴ Â é wàrapûruê, âna pwaa, pwacèwii ê nee na dau pwaa§. Â é du âraporomee, âna pwacèwii ê doromara ânye.

¹⁵ Â é du âê, âna pwacèwii paò mii, na tòo goro ânye, ma dau pwâra. Â pwâratùra kêe âna dau maina pwacèwii airi pwiritée* na dau maina.

¹⁶ Â é cipa goro îê étò, ê 7 îricò. Â géé pwêe, âna còobé ê tàuwa, na pipwêe bèepi. Â é naporomee âna é pwâra pwacèwii i tòotù naa po gopaé bwàti.

1:13 Daniel 7.13, 10.5 † **1:13** *Pwina naîri âboro—é, Pwina é pwacèwii é âboro.* ‡ **1:13** *Pûukake—Karapuu opii nawâajè, târa paa.*

1:14 Ézékiel 43.2; Daniel 7.9, 10.6; Auinapàpari 2.18, 14.2, 19.12
 § **1:14** *Dau pwaa—Napéaati naa na grec pâ: Pwacèwii é wàramutô na pwaa, â pwacèwii é neige.* * **1:15** *Pwacèwii airi pwiritée—é, Pwacèwii pâ wià na dau maina.* **1:16** Hébéru 4.12; Auinapàpari 2.12, 19.15

17 Â go cigòboo, â go tùu jùruo araé, â câgo caa gù, goo pai wâgotôo.

Êco na é tòpò îê étò naa gò-o, â é ina tôo pâ: «Gà cibwaa nama wâgotâgà! Ba wâgo-ni, wâgo na go autapoo goo ma pwâadèrèè.

18 Â wâgo, âna wâgo Pwina é wâro†. Ia go jèè bà, êco na êni, âna go jèè *wâro dâra gòiri awé, â pwa pàtâmoo naa goro é pwâra bà. Ba go tà pa é kii, târa é ‘Napô kâ tèpa bà’.

19 Â gà wii naa na tii é pwina gà côo—ê pâ muru nabâ, bau é pâ muru na o mwa tà tèepaa.

20 «Wàéni é pai ina wèè na tàbinyiri, goro i pâ 7 wâra ânye mwani mii, ma i pâ 7 îricò, na ia gà côo naa na îô étò: Ba i pâ 7 wâra ânye, âna tèpa 7 wâra pwapwicîri. Â i pâ 7 îricò, âna tèpa 7 angela‡ kâra.»

tii târa 7 wâra pwapwicîri <α>

2

(Naporomee 2-3)

1 <α> Tà tàpé Éféso

1 [É ina tôo* wâ *Pwina naîri âboro, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi *angela† kâra é wâra pwapwicîri wâ Éféso pâ:

1:17 Ésaïe 44.6, 48.12; Auinapàpari 2.8, 22.13 † 1:18 Pwina é wâro—é, Pwina é naa wâro. ‡ 1:20 Tèpa 7 angela kâra—Pwiri tèpa angela, é, pwiri tèpa âboro. (Angela naa na grec, âna pai ina wèè pâ: Pwi apame é popai.) 2:1 Auinapàpari 1.16 * 2:1 Tôo—Wà Ioane na é wii tii. † 2:1 Pwi angela—é, Pwi apitûâ. Ipaìwà naa na nee tii 8,12,18. (Còo note goo Auinapàpari 1.20.)

«Wàéni ê popai kôo, wâgo na go cipa na narararâiô étò i 7 írìcò; â go pâra nabibiu kêra 7 wâra ânye mwani mii, [ma wéaarirà]. Â go ina tàwà pâ:

² Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà‡, ma êdiri pâ wakè kàwà, ma ê pai pidàpwicâariwà. Â go jèe tâmogòori pâ guwà cicara tàpé na nûmarà na rà pwa na èpà. Ba guwà jèe côoina tèpa pwâ, na rà pi-ina goorà pâ, rà tèpa *apostolo, [na go cùrurà pâ].

³ Â guwà pwamaagé côo, ba wàrapwiri good. Êco na câguwà caa panuâ ê cèikî kàwà naa good.

⁴ «Â caapwi co, pwa ê càragà na èpà, â go patùrawà ba gòo. Guwà jèe tubatiâu pwâranümawà good*, na tâa goowà béaa.

⁵ Wâdé na guwà niimiri wâna na ia guwà tûu naawê. Â guwà pinünüma ma guwà biiwà, â guwà wârori côwâ ê càrawà béaa, [na ia wâdé tà Pwiduée!]. Ba go péa tèepaa mariwà, ma popa jiiwà i wâra ânye kàwà.

⁶ «Êco na wàéni ê càrawà na wâdé. Ba guwà èpàri, pwacèwiio ê pâ wakè kà tèpa Nicolaïtes†.

⁷ «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère, ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra

---

2:2 1 Ioane 4.1 ‡ **2:2** Wâro kàwà—Grec: *Wâro'gà*. Ê tii, âna wii tà pwi apiwéaari ê wâra pwapwicîri, ba kêra diri tèpa wâra pwapwicîri na é wéaarirà.

§ **2:3** 2e phrase—Grec: *Câcaa oratàwà*. * **2:4** *Pwâranümawà good—é, Pwâranümawà goo tèpa cèikî béewà.*

2:5 Auinapàpari 3.3 † **2:6** *Tèpa Nicolaïtes*—Tèpa pwa pupûra na tèpa pwâ na rà pacâmuri tèpa cèikî naa goo Kériso goro pâ popai na pwâ. Munaa rà ina pâ, tâa târa ê autâmogòorimuru na tàbinyiri, â rà niimiri pâ ê nyuâajè co na âjimuru, â càcaa naiijè, êkaa na wâdé na jè wâro imudî goro naiijè. Pwiri rà pâra wiâra pwi âboro na nee Nicolaüs.

2:7 Genèse 2.9; Auinapàpari 22.2,19

pwapwicîri!

«Â wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go o mwa naa târù têe, ma é uti ê pwâra upwâra târa wâro, na wâna aupwanapô kà Pwiduée naa *napwéretòtù.

Nabwé!»

2 <α> Tà tàpé Smyrne

⁸ [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina tîo mwara, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Smyrne pâ:

«Wâeni ê popai kôo, wâgo na go autapoo goo ma ê pwâadèrèè, na ia go bà, â go jèe wâro cîwâ. Â go ina tàwà pâ:

⁹ «Go jèe tâmogòori ê pai tâa na aré kàwà, ma pai ticè kàwà. Â po dau wâru pâ aupwényunyuâari kà Pwiduée naa gòwà! Â go jèe tâmogòori ê pâ picocoo kà tàpé na rà ina pâ rà tèpa *Juif—[tèpa âboro kà Pwiduée]—âna càra caa tàpé géewê. Ba rà tèpa âboro kà *Caatana.

¹⁰ «Â go ina tàwà pâ: O mwa pwa cè ji pàara‡ cèna guwà o tâa na aré ma tîina na. Ba wà Caatana, âna ée mwa nama tòpò cè pàra tàpé géè goowà, naa na karapuu, ba na pai tacaiwà diri. Êco na guwà cibwaa nama wâgotàwà. Â guwà cimwü naa na ê cèikî kàwà, ipaiwà na pâra nau pòtàmwarawà. Â

2:9 2 Korénito 11.14–15; Auinapàpari 3.9   **2:10** 2 Timotéo 4.8; Jacques 1.12   ‡ **2:10** Cè ji pàara—Grec: 10 tòotù.

go o mwa naa pumara wakè kàwà—ê bwe korona, târa wâro[§].

¹¹ «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère é pwina é ina é Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

«Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna o câé caa tatée ê béârailu kêra pwâra bà. [Ba ée mwa wâro jaa Pwiduée dâra gòiri.]

Nabwé!»

3 <α> Tà tàpè Pergame

¹² [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina mwara tôo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kêra wâra pwapwicîri wâ Pergame pâ:

«Wâéni é popai kôo, wâgo na pwa i tàuwa kôo, na pipwêe bèepi. Â go ina tàwà pâ:

¹³ «Go tâmogòori pâ wâna na guwà tâa wê, âna é pitûâ naawê wâ Caatana. Êco na guwà nye cipa ba mwü é neeô. Â go jèe tâmogòori pâ rà popa jiiwà Antipas, wà pwina é *târù na é *paâjupâraô. Â rà pôtâmwereê, naa na ville kàwà, na é tâa wê wâ Caatana. Êco na câguwà caa pitütôowâri é pai cèikî naa goodè.

¹⁴ «Â caapwi co, pwa é càragà na èpà, â go patûrawà ba gòo. Ba rà wâjaawà wà tèpa âboro na rà pwaduwà kà Balaam. Ba é [pwi *péroféta biu, pwi a pwâ, na ia é] pitu tà ukai Balak, ba na é pa-imwüru é Ba *Isaraéla. Ba é nama rà uti é pâ

---

§ 2:10 *Go o mwa naa pumara wakè kàwà—ê bwe korona, târa wâro—Munaa pai ina wèe pâ: Go o mwa naa tàwà ê âji wâro, é, pwiri Go o mwa naa tàwà ê câmawà na guwà wârori ê wâro.* 2:11 Auinapàpari 20.14, 21.8 2:14 Nombres 22-24, 25.1-2, 31.16; 2 Pétèru 2.15

ârapwaailò na naa târa ê pâ ânuuru duée imudi. Â é nama rà pwa wârogòronaigé wà pàra tàpé.

¹⁵ «Â wàrapwiri jaawà nabà, ba pwa cè ârapàarawà, na rà pâra wiâra ê ârapupûra kà tèpa Nicolaïtes.

¹⁶ Â go ina tàwà pâ, guwà pinünüma ma guwà biiwà! Ba go péa tèepaa mariwà, [pame wârimuru kàwà]. Â go o pipaa ma wàilà, goro ê tauwa na me géé pwâô†.

¹⁷ «Wà pwina pwa pwâwanyüruê, âna wâdé na é tère ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

«Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go mwa naa tée ê utimuru géé napwéretootù—ê *manne* na ia pacârûri‡. Â go mwa naa tée atü pwaa, na wii naa goo, ê nee na bwaa âmuê. Ê nee bèepwiri, âna o câé caa tâmogòori cè jè âboro, êco pwi âboro na é tòpi.

Nabwé!»

4 <α> Tà tàpé Thyatire

¹⁸ [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina mwara tòo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Thyatire pâ:

* **2:14** *Wârogòronaigé—Prostitution.* **2:16** Auinapàpari 3.11

† **2:16** *Ê tauwa na me géé pwâô*—Ucina goro ê Popai kà Pwi Ukai na âjupâra. Wà Iésu, âna ée mwa popa popai kêe, ba na é pitèi tèpa pwâ na rà ébii ê popai kêe. **2:17** Exode 16.4,14–15,33–34; Ésaïe 62.2; Ioane 6.48–50 ‡ **2:17** *Manne na ia pacârûri*—Wà Pwiduée, âna é pa-ija tèpa Isaraéla na rà tâa namaré, goro ê manne. (Còo 2e note goo Hébéru 9.4.) Rà niimiri wà pàra tèpa Juif pâ, wà péroféta Iéremia, âna é pacârûri ê jè dàra manne, tapacîri ê tootù na o mwa pacoó ê pwâra ukai kà pwi Mesia. **2:18** Auinapàpari 1.14–15

«Wàéni ê popai kôo, wâgo *Pwina naî Pwidueé, wâgo na du âraporomeeô, âna pwacèwii ê doromara ânye. Â du âô, âna pwacèwii paò mii, na tòo goro ânye, ma dau pwâra. Â go ina tàwà pâ:

¹⁹ «Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà, ma ê pâ wakè kàwà. Ba guwà cèikî naa gooò, â guwà meaari tèpa âboro, ma pitu tàra. Â guwà pidàpwicâriwà. Â go tâmogòori pâ guwà dau pwa pâ wakè na wâru, jii béaa.

²⁰ «Â caapwi co, pwa ê càragà na èpà, â go patùrawà ba gòo. Ba [dau èpà tôo, na] câguwà caa pacoò tô ilàri Jézabel§. Wà tôobà, âna é ina pâ é tô péroféta, na é pame ê popai kôo. Êco na é pwâ, â é pa-imwüru tèpa âboro kôo, ba na rà pwa na èpà. Ba é nama rà uti ê pâ ârapwailò, na naa târa ê pâ ânuuru duée imudi. Â é nama rà pwa é wârogòronaigé wà pàra tàpé.

²¹ «Wà tôobà, âna é pwacèwii tô ilàri gòronaigé*. Â go dau naa tée pàara târa ma é pinünüma ma é biié. Êco na tàutêe na é pitòtèri ê wâro kêe. Ba nümee [na é tâa gòro aupuu kêe, ba] na é tà pwa pâ tûâ kêe na miiri.

²² «Â wâdé, ba ée mwa tâa gòro aupuu kêe, êco na go o jèe tàpo tugée naa gooé, â ée mwa pwa-maagé côo naawê. Â ipaiwà naa goo wà tàpé na rà pwaduwà kêe, wiàna càra caa pinünüma ma rà biirà, jii ê pâ tûâ na èpà bèepwiri.

2:20 1 Rois 16.31; 2 Rois 9.22   § **2:20** Jézabel—Munaa ucina goo wà Jézabel, naa na Aamwari Béaa, na ia é pame ê pwapwicîri tà Baal. (Côo 1 Rois 16.31–33.)   * **2:21** É pwacèwii tô ilàri gòronaigé—Ucina goro ê wâro, na càcaa papwicîri Pwidueé.

23 «Ûu, go o mwa nama rà bà, diri tàpé na rà pâra wiâê†. Â diri tèpa wâra pwapwicîri, âna rà o mwa cau tâmogòori pâ, wâgo Pwîna é tâmogòori diri pâ auniimiri ma câbawâdé, na tàbinyiri wâna pwâranüma tèpa âboro. [Guwà ipwacôoco!] Ba go mwa jèpa naa tàwà, wiâra jèpa wakè kàwà.

24 «Napwa naa goo wà tàpé na rà pâra wiâ Jézabel, âna rà ina pâ rà mudàra cè ‘ârapupûra na wâgòro’. Âna rà pwâ, ba rà mudà co wà Caatana‡. Êco na wà pâra tàpé gée goowà gée pwiri Thyatire, âna câguwà caa wàrapwiri. Â [pwa é popai kôo ba kàwà, â] càcaa jè nakake na dau tòina.

25 Go tûari tàwà co pâ, guwà tâjûru ba mwü é pâ muru na guwà tà pa§, tèepaa naa goro pai wâjué cõwâ kôo.

26-27 «Wà tàpé na rà piétò—wà tàpé na rà tà pitêre dõo, tia pwâadèrèè—âna go o mwa naa tàra é tàrù, na é naa tôo wà Caa kôo. Ba rà mwa pitûa naa goo diri pâ Ba gòropuu. Â rà pòogairà goro tâjò paò, pwacèwii wâra jawé puu pècidaa.

28 Â go naa tàra mwara é îricò kaatàdaa, na é pame i tòotù, [ba na câmu kâra pai piétò kàra].

29 «Wà pwîna pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère é pwîna é ina é Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

2:23 Psaume 7.10; Jérémie 17.10; Auinapàpari 20.12-13 † **2:23** *Diri tàpé na rà pâra wiâê*—Grec: *Pâ naiê*. ‡ **2:24** 1re & 2e phrases—Grec: *Rà ina pâ, rà tâmogòori é pwîna wâgòro naa jaa Caatana*. **2:25** Auinapàpari 3.11 § **2:25** *Guwà tâjûru ba mwü, é pâ muru na guwà tàpa*—Ê cèikì kàra, bau é pâ muru na wâdé na rà pwa. **2:26-27** Psaume 2.8-9 **2:26-27** Psaume 2.9 **2:28** Auinapàpari 22.16

Nabwé!»

3

5 <α> *Tà tàpé Sardes*

¹ [Wà *Pwina naíri âboro, âna é ina tîo mwara, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi *angela* kêra é wâra pwapwicîri wâ Sardes, pâ:

«Wàéni é popai kôo, wâgo na dipitirio [ê pàtàmara é Nyuâaé Pwicîri, na é pwacèwii] 7 nyuâa [naa na pai tâbawêe kêe]; â kôo mwara, tèpa 7 îricò. Â go ina tàwà pâ:

«Go jèe tâmogòori é wâro kàwà, ma é pâ wakè kàwà. Go tère popai goowà, ba guwà paari pâ guwà tàcî ma wâro, êco na guwà jèe tàgére bà.

² Â go còo pâ é tûâ kàwà, âna càcaa wâdé tà Pwiduée Caa kôo. Êkaa na go ina tàwà pâ: Guwà cimadò! Â guwà pagòo é ji dàramuru na wâdé na bwaa tà tâa jaawà. Ba guwà o péa tà bà bamwara.

³ «Guwà pinünüma ma guwà biiwà! Â guwà tà nünümari é popai na guwà jèe tère ma tîpi. Â guwà pitère dèe! Ba go o péa papòwà, pwacèwii pwi a mura. Ba câguwà caa tâmogòori cè ineretòotù, cèna go tèepaa dariwà† na.

⁴ «Â caapwi co, na pwa pàara géé goowà, wâ Sardes, na càra caa tubatòri é ârabwée kêra, ba wâdé tîo, é wâro kêra. Â go o mwa naa tàra é

3:1 Auinapàpari 1.4,16 * **3:1** *Pwi angela—é, Pwi apitûâ*. Ipaiwà naa na nee tii 7 ma 14. (Còo *note* goo Auinapàpari 1.20.) **3:3** Mataio 24.43–44; 1 Tésalonika 5.2; Auinapàpari 2.5, 16.15 † **3:3** *Ineretòotù, cèna go tèepaa dariwà na—Pai tèepaa kà Kériso naa jaarà, ba na é pitèrà, â càcaa pai wâjué còwâ kêe, na bènabwé tòotù.* **3:4** Jude 1.23

ârabwée pwaa na jajau. Â bà mwa picaapâra [naa na pai piétò kâbà‡, na ara diri tèpa âboro].

⁵ «Ba wà diri tàpé na rà piétò [jii ê èpà] âna rà o coona cè ârabwée na pwaa cèna wàrapwiri. Â o câgo caa câtura ê neerà géé na ê Tii goro wâro§. Â go mwa inapàpari, na ara Caa kôo ma pâ angela kêe, pâ, rà tèpa âboro kôo.

⁶ «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère ê pwina é ina ê Nyuâaé Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

6 <α> *Tà tàpé Philadelphie*

⁷ [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina tôo mwara, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Philadelphie pâ:

«Wàéni ê popai kôo, wâgo na go pwicîri ma âjupâra. Wâgo na go tà pa ê kii, târa pwâra ukai kà *Davita. Ê pwina go tàpiri*, âna o ticè na pâriê ma é târi; â ê pwina go târi, âna o ticè, na pâriê ma é tàpiri. Â go ina tàwà pâ:

⁸ «Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà, ma ê pâ wakè kàwà. Po dau ticè nii ma pàtamawà, êco na guwà tà pitère dâra ê popai kôo. Â câguwà caa pitütôowâri ê need. Guwà côo, go jèe tòpò na arawà

‡ **3:4** *Naa na pai piétò kâbà*—Ê ârabwée pwaa, âna ucina goro ê pai piétò. Còo nee tii 5. **3:5** Exode 32.32-33; Mataio 10.32; Luka 10.2,

12.8 § **3:5** *Tii goro wâro*—Munaa tii kà Pwiduée, na é wii naa na, diri pâ nee tàpé na é naa târa ê âji wâro. (Còo Filipi 4.3.) Pwiri tii na wii naa na ê pâ pumara wakè kà tàpé na dau gòo ê cèikí kàra. **3:7**

Ésaïe 22.22 * **3:7** *Ê pwina go tàpiri...* Pai ina wèe pâ, é pitûâ naa goo diri pâ muru wà Kériso, â é nye pacoo ê câbawâdé kêe. Nye ticè na pâri ma é cicaraé. **3:8** 1 Korénito 16.9

ê goropwârâwâ na jèe tàpiri. Â nye ticé âboro cèna é tâmogòori târi.

⁹ «Pwa pàra tàpé jaawà, na rà ina pâ rà tèpa *Juif [ma tèpa âji âboro kà Pwiduée]. Êco na càra caa tàpé géewê, ba rà tèpa âboro kà *Caatana. Â wà tàpéebà, âna go o mwa nama rà cigòboo na arawà. Â rà o nye tâmogòori pâ dau wânümoo goowà.

¹⁰ «Ba guwà nye pitère dâra é popai kôo, ba na guwà cimwü ma pidàpwicâriwà. Â géé goo pwiri, â go o mwa wéariwà, na tòotù kâra aré ma tòina. Na tòotù bèepwiri, âna o tacai diri pâ âboro gòropuu.

¹¹ «Êco na guwà tà tàcî! [Ba go péa papòwà.] Â guwà tâjùru ba mwü é pâ wâdé [na wâna pwâranümawà]. Ba o péa tà upa jiiwà é câmawà.

¹² «Wà pwi âboro na é piétò [jii é èpà] âna go o mwa nama é pwi âra wâ, târa wâra pwapwicîri kà Pwiduée Caa kôo. Â o câé caa còobé còwâ. Â go o mwa wii naa gooé, ê nee Pwiduée Caa kôo, ba é pwi âboro naa napô kà Pwiduée—âna *Iérusaléma na bwaa âmuê, na ée mwa paboome wà Pwiduée, géé napwéretòotù. Â go o mwa wii mwara naa gooé, ê neeô na bwaa âmuê.

¹³ «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère é pwina é ina é Nyuâaé Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

7 <α> Tà tàpé Laodicée

3:9 Ésaïe 45.14, 49.23, 60.14; Auinapàpari 2.9   **3:10** Luka 21.19; 2 Timotéo 2.12   **3:12** Ésaïe 62.2, 65.15; Auinapàpari 14.1, 21.2

14 [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina mwara tôo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra é wâra pwap-wicîri wâ Laodicée pâ:

«Wâéni é popai kôo, wâgo na ina goodè pâ ‘Amen ma Wâdé na wâra’. Wâgo kaa na go inapàpari wâ Pwiduee goro âjupâra. Â wâgo pwi pàara ma pwi naigé mara diri é pâ muru na é tòpò wâ Pwiduee. Â go ina tàwà pâ:

15-16 «Go jèe tâmogòori é wâro kàwà, ma é pâ wakè kàwà. [Câguwà caa piênawéna kôo goro diri pwâranümawà.] Wâdé na guwà moo, é wâdé na guwà tòoka. Êco na guwà tâa nabibiu. Guwà ipwacôoco, ba go péa gariwà!

17 «Guwà pi-ina kàwà pâ, dau wâru neemuruwà, ma mwani kàwà, â nye ticè cè jè muru cèna tiâu jiiwà.

«Êco na ticè tàwà, ba câguwà caa côoinari pâ po dau pwaée kàwà! Ba po dau ticè âji neemuruwà, â guwà bwi, ma cicàpé!

18 «Â go ina tàwà pâ: Wâdé na guwà wâri jiio mwani mii, na cîri naa goro ânye, na dau pwâra ma maina wâri wèe. Â o pwa neemuruwà, na ara Pwiduee. Â guwà wâri é pâ ârabwée na dau pwa, ma guwà o coona. Ba na wârapwiri, â o câguwà mwa caa kamu, goro pai cicàpé kàwà. Â guwà wâri jiio, cè wâi târa âraporomeewà, ba na guwà o niâ bwàti.

19 «Go pa-icôo ma tòimiri tèpa âboro na dau wânümoo goorà. Â géé goo pwiri, â guwà tàcî, â

3:15-16 Roma 12.11   **3:17** Luka 12.21; 1 Korénito 4.8   **3:18** Ésaie 55.1; Auinapàpari 4.4   **3:19** 1 Korénito 11.32; Hébéru 12.6; Auinapàpari 2.5

guwà pinünüma ma guwà biiwà. Â guwà tòotéri ê wâro kàwà!

²⁰ «Guwà côo, go coo goropwârâwâ, â go cùu. Â wiàna é tère ê pwâratùra kôo cè jè âboro, ma tàpiri tôo, â go too darié, ma bu pi-ija naima.

²¹ «Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go o mwa nama é tâaboo pwacèwiio, naa goro jènere ê autâa kôo. Ba go jèe piétò, â go jèe tâaboo naa goro jènere ê autâa kà Caa kôo.

²² Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é tère ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

4

Rà pwamaina Pwiduée naa napwéretòotù

¹ Géé na càùru ê pâ muru bèepwiri, â go côo naa na nyuâa, [wâgo Ioane] ê goropwârâwâ napwéretòotù, na tàpirié. Â go tère mwara i pwâratùra, na é pwacèwii ê airi tutu. Â é ina tôo pâ: «Gà toome naani, ba na go paari tâgà ê pâ muru na o tàpo tèepaa.»

² Â é popao ê Nyuâaê Pwicîri, â go côo ê autâa, nidò *napwéretòotù, na é gére tâa gò wà Pwi Ukai.

³ Â é po dau jajau na pai muugère kêe, â é pwâra pwacèwii jè atü na bwùucùru ma mii*, na dau maina wâri wèe. Â é tâbèepi autâa ê ubà, na é pwâra pwacèwii ê atü émeraude.

Tèpa 24 âboro pwanümarà

3:20 Ioane 14.23

4:1 Auinapàpari 1.1,10

4:2 Ésaïe 6.1

4:3 Ézékiel 1.28

*

4:3 Atü na bwùucùru ma mii—Atü ‘jaspe’ ma ‘sardoine’.

4 Wâbèepi autâa kà Pwi Ukai, âna go còo pàra autâa na po 24. Â rà tâa gò tèpa âboro pwanümarà na rà po 24. Â rà coona pâ ârabwée na pwaa, â rà bweri ê bwe korona mwani mii.

5 Â [go còo] pâ âra kâra tikakara, na pâra géee goo i autâa kà Pwi Ukai, â [go tère] ê pwâra kûu kêe. Â wâbéaa kâra autâa kêe, âna rà tâa wê ê pâ 7 uèù na tà udàrù. Â wàilà pwiri [câmu goro ê Nyuâaê Pwicîri kà Pwiduée, na é pwacèwii] 7 nyuâaê [naa na pai tâbawêe kêe].

6 Go còo naawê mwara, pé nawià, na dau pwéelaa awé.

Ârapàpé macii na pwa nyuâarà

Go còo pâ macii na pwa nyuâarà, na rà po 4, tèpa pwamaina Pwiduée†. Â dau wâru pâ âraporomeerà. Ba rà tâa ararà, ma wâ pwâgûrurà, â tàpitiri é naiirà.

7 Â wà pwi jèpwi, âna wâra munaa liô‡, â wà pwi jèpwi, âna wâra munaa pwi nari paaci, â wà pwi jèpwi, âna é pa naporomara âboro, â wà pwi jèpwi, âna é pwacèwii ê marü bwaamata§ na é gére tâdòiti.

8 Â jèpa pwa 6 itoorà. Â pwa âraporomeerà pitiri goorà. Â rà nye tà nyabi, naa ne ma pwaa, ma ina pâ:

4:4 Auinapàpari 3.18   4:5 Ézékiel 1.13; Zakarie 4.2; Auinapàpari 1.4, 8.5, 11.19, 16.18   4:6 Ézékiel 1.5–10,22, 10.14   † 4:6 *Macii na pwa nyuâarà...tèpa pwamaina Pwiduée*—Grec: *Êtres vivants*, na rà tâa jaa Pwiduée, ba na rà pwamainaê. Pwacoé ma jè ina pâ, pwacèwii dà. Pwiri tâpo pwacèwii pâ macii, é, pâ âboro, é, pâ angela, é, pâ nyuâa.   ‡ 4:7 *Liô—Lion*.   § 4:7 *Marü bwaamata—Aigle*.   4:8 Ésaïe 6.2,3; Ézékiel 1.18, 10.12

«É pwicîri! É pwicîri!
 É pwicîri wà Pwi Ukai,
 ba wàé Pwiduée,
 na é patàrù diri.
 Dau pwa nii kêe,
 naa gòro diri pâ muru.
 Ba wàé nabà,
 â wàé napwiri,
 â é gére me còwâ!»

⁹ Â rà nye tà cagòtù, ma pwamaina, ma pwaolé tà Pwi Ukai, na é tâa gò ê autâa kêe, wà Pwina é *wâro dâra gòiri awé.

¹⁰ Â, na diri pâ pàara na rà pwamainaê na, â wà i tèpa 24 âboro pwanümarà, âna wàilà mwara, âna rà cigòboo, ma tùu jürurà araé. Â rà pwamaina wà Pwina é wâro dâra gòiri awé. Â rà tapwùtù i pâ bwe korona kàra na araé, â rà ina tée pâ:

¹¹ «Wâgà Pwi Ukai,
 wà Pwiduée kâbà,
 âna wâgà, na pâri
 ma ipwamainagà,
 ma cagòtùgà.
 Gà dau pwényuâa;
 Dau pwa pàtamagà,
 naa gòro diri pâ muru.
 Wâgà na gà tapoo
 diri ê pâ muru.
 Wâgà na gà pacoo,
 géé goro é câbawâdé'gà. Nabwé!»

7 aupii goro tii <β>

5

(Naporomee 5-7; 8.1-5)

É tàpiri tii wà Pwi nari mutô

¹ Go côo ê tii na pipîri, na é cipa goro îê étò wà Pwi Ukai, na é gére tâa gò jè autâa. Pwa aupwa tii bèepi ê pwi tii-bà. Â pwa pâ aupii na rà po 7*.

² Â go côo jè *angela na dau pwa pàtâmee, na é tomara too, â é ina pâ: «Wàilàapà cèna pâriê ma é tipi ê pâ aupii, ma pòpwara ê tii bèeni?»

³ Êco na nye ticè pwi jè âboro, cèna pwa tàrù kêe ma pwa pàtâmee ma é tipi ma pòpwara i tii, ma é côo—ticè nidò napwéretòtù, ma wâni gòropuu, ma wâna aranara napuu.

⁴ Â go i, â go dau i, gée goro na nye ticè pwi jè âboro na pâriê ma é tipi.

⁵ Â é ina tôo i pwi jè ârapàara i tèpa ijiao pâ: «Gà cibwaa i! Ba pwa pwi âboro caapwi, na pâri ma é tipi ê pâ 7 aupii, ma pòpwara ê tii. Ba wà [pwina rà ina gooé pâ] Pwi liô, gée na wâao kà *Juda; wà pwi ukai, na é pwi gòobàra wà ukai *Davita. Ba wàé na é jèe piétò!»

Pâri Pwi nari mutô

⁶ Nabwé, â go côo ê *Pwi nari mutô na é gére coo ara ê autâa kà Pwi Ukai, wânabibiu kêa i ârapàpé macii na pwa nyuâarà, ma i tèpa ijiao. Â wàra

---

5:1 Ésaïe 29.11; Ézékiel 2.9-10 * **5:1** Pâ aupii na rà po 7—Pigabia bwàti goro buci (*cire de bougie*). Â wà pwi awii tii, âna é pwa câmu kêe naa na buci. **5:5** Genèse 49.9; Ésaïe 11.1,10; Auinapàpari 22.16

5:6 Zakarie 4.10; Ioane 1.36; Auinapàpari 13.8

munaa tètàmwereê, ma pwa *ârapwaaîlò gooé. Â po 7 pâ gi kêe, ba dau pwa pàtamee, â 7 âraporomee mwara. Â wàilà pwiri [ê câmu goro] ê Nyuâaê Pwicîri†, na é cùrué pâ wà Pwiduée, naa gòropuu diri. [Ba ê Nyuâaê Pwicîri, âna pwacèwii 7 nyuâa, naa na pai tâbawêe kêe.]

⁷ Â wà i Pwi nari mutô, âna é me naa goo i autâa kà i Pwi Ukai, na ia é popa i tii naa na îê étò. Â é pa jiié i tii.

⁸ Â rà cau cigòboo, ma tùu jùrurà araé, i tèpa ârapapé macii ma wà i tèpa 24 ijiao, ba na rà pwamainâé. Â jèpa pwa gitar‡ [kà diri tèpa ijiao] ma é wâra jawé mwani mii, na wâbé goro jawé ûrea. Ba êpwiri, âna é pâ pwâra pwapwicîri kà tèpa âboro kà Pwiduée.

⁹ Â rà nyabiri é jè nyabi na bwaa âmuê, ma ina pâ:

«Wâgà co Pwi nari mutô,
pârigà ma gà pa i tii,
tipi é aupii goo.
Ba pòtàmwaragà;
Gà pwi ârapwaaîlò;
Gà naa wâro'gà;
Joro domii'gà,
ba kà tèpa âboro,
gée na diri pâ wâao,
ma diri pâ pwâratùra,
gée na pâ napô diri,

† 5:6 Nyuâaê Pwicîri—Grec: 7 nyuâa. 5:8 Psaume 141.2; Auinapàpari 8.3-4 ‡ 5:8 Gitar—Grec: Harpe. Rà ina mwara wà tèpa ijiao pâ: Horépa. 5:9 Psaume 33.3, 40.4, 96.1, 98.1

ma diri pâ Ba.
 Gà tipirà§ diri,
 jii pâ èpà kàra,
 ba na rà Ba'gà,
 ba kà Pwiduée.
¹⁰ Rà mwa tâa jaaé*,
 ma piênawéna kêe.
 Rà o mwa pitûâ
 kâra pâ âboro
 naa gòropuu. Nabwé!»

¹¹ Â géé na càué, â go côo, â go tère pâ angela, na
 rà po dau wâru awé, na pwacoé ma jè pûrarà. Â
 rà cau cibèepi ê autâa kà Pwi Ukai—pâbéaa wà tèpa
 ârapapé macii, â pâ wê wà tèpa ijiao, â tubanabwé
 naa goo wà tèpa angela bèepwiri.

¹² Â rà dau tomara too wà tèpa angela, na rà nyabi
 pâ:

«Pwamaina Pwi nari mutô,
 wà Pwi na ia pòtàmwereê!
 Ba tà tée pàtâmee,
 ma neapiâ kêe,
 autâmogôori kêe,
 nii ma muugère kêe.
 Pâri ma cagòtùé!»

¹³ Â go tère ê pwâratùra, kâra diri ê pâ pwina
 é pwa wà Pwiduée naanidò napwéretòotù, ma

---

§ **5:9** Gà tipirà—Grec: Gà wârirà.   **5:10** Exode 19.6; Ésaïe 61.6;
 Auinapàpari 1.6, 20.6   * **5:10** Rà mwa tâa jaaé—Grec: Rà mwa pwa
 ârapwaaîlò tée.   **5:11** Daniel 7.10; Hébéru 12.22

wâni gòropuu, ma wâ nawià, ma wâboo còwâ kâra gòropuu. Â rà cau nyabi diri pâ:

«Ma jè pwamainaru:
Pwi [Ukai maina]
na é tâa goro autâa,
ma Pwi nari mutô.
Jè cagòtù-ru dâra gòiri!
Pwa muugère kàru,
nii ma gòo kàru,
dâra gòiri awé! Nabwé!»

¹⁴ Â rà tòpi i tèpa ârapàpé macii pâ: «Amen! Wâdé na wâra!» Â rà cau cigòboo, ma tùu jùrurà wà i tèpa 24 ijiao, ba na rà pwamainaru.

6

Tipi i 7 aupii goro tii

1 <β> Pwi a tâa gòro òoci pwaa

¹ Géé na càùé, â go còo [naa na nyuâa pâ para muru na o mwa tèepaa]: Ba i Pwi nari mutô, âna é tipi i pâbéaa kâra i aupii goro i tii. Â go tère i pwi jè ârapàara i tèpa macii, na é tomara too, pwacèwii airi tikakara. Â é ina [tà pwi jè âborò] pâ: «Gà pâra!»

² Â é tèepaa me wà pwi a tâa gòro jè òoci pwaa. Â é tà pa wâra bàrada. Â naa tée è bwe korona kâra ukai. Ba é jèe nye pwi a piétò, â é pâra mwara nau paa, ba na é piétò mwara.

2 <β> Ipaa

³ Nabwé, â wà *Pwi nari mutô, âna é tipi ê béârailu kâra aupii. Â go tère ê béârailu kà tèpa macii, na é ina pâ: «Gà pâra!»

⁴ Â é tèepaa ê òoci na mii pwacèwii doromara ânye. Â wà pwina é tâa gò, âna naa tée ê pé tauwa na maina. Â pwa tàrù kée, ba na é dàgòtù ê pinaanapô, géeni gòropuu, ba na rà ipòtàmwararà wà tèpa âboro.

3 <β> Copwa

⁵ Nabwé, â wà i Pwi nari mutô, âna é tipi ê béâracié kâra aupii. Â go tère i béâracié kà tèpa macii na é ina pâ: «Gà pâra!» Â é nye tèepaa kaa ê òoci duu. Â wà pwi a tâa gò, âna é cipa ê bépicâmu* naa na îê.

⁶ Â go tère ê jè pwâratùra, na é pwacèwii pwâratùra kà pwi âboro, géé nabibiu kâra ê pâ ârapàpé macii. Â é ina pâ: «[Gà pâra. Â gà ténoori ê jè ére, géé goro i piûnya, ba na o dau maina wâri wèe, â dau kîri ê âraicu]—caapwi tòotù goro wakè, târa caapwi ji kilo goro blé. Â caapwi tòotù goro wakè, târa âracié câmu goro orge. Êco na gà cibwaa tubaèpà ê l'huile ma ê dipâa†!»

4 <β> Maagé Bà

⁷ Nabwé, â wà Pwi nari mutô, âna é tipi ê béârapàpé kâra aupii. Â go tère i béârapàpé kà tèpa macii, na é ina pâ: «Gà pâra!»

⁸ Â é nye tèepaa kaa ê òoci na pwiu. Â wà pwi a tâa

---

* **6:5** *Bépicâmu—Balance pour mesurer le poids.* † **6:6** *Gà cibwaa tubaèpà ê l'huile ma ê dipâa—é, Gà cibwaa tubaèpà pâ upwâra olivier ma pâ nadipâa.* **6:8** Jérémie 15.1-3; Ézékiel 5.12,17, 14.21

gò, âna nee ‘Maagé Bà’. Â pwa pwi jèpwi, na é pâra wiâê, âna nee ‘Napô kà tèpa bà’. Â naa tàru tàrù, ma ru pitûâ naa goro pwi caapwi ére géé goo 4 ére, géé goro tèpa âboro gòropuu. Â ru naa ê ipaa ma copwa, ma maagé. Â rà tipi ê pâ macii a piuti, ba na rà uti ê pâ âboro.

5 <β> *Tàpé na pòtàmwararà*

⁹ Nabwé, â wà i Pwi nari mutô, âna é tipi ê bé 5 kâra aupii. Â go niâ boo còwâ kâra *aamwari târa imeai‡. Â go còo naawê, pâ nyuâara diri pâ âboro na pòtàmwararà, ba wàrapwiri goo ê pai paâjupâra kâra ê popai kà Pwiduée.

¹⁰ Â rà tomara too pâ: «Pwi Ukai wée! Wâgà na dau pwa pàtàmagà naa gòro diri pâ muru. Â gà pwicîri ma gà âjupâra! O wiidà na gà o mwa pitèi tèpa âboro gòropuu, goro pai pòtàmwarabà kâra? O wiidà na gà o mwa pwa wârimuru tàra? Wâdé na gà pitôowâri tàra, goro ê domii kâbà!»

¹¹ Â jèpa naa tàra ê jèpa ârabwée na pwaa, ma ina tàra pâ: «[Guwà cibwaa dumapiê.] Â guwà tâpo nao, tapacîri ê pai o mwa me kà diri tèpa béewà—[tèpa ênawéna kà Iésu] na o pòtàmwararà pwacèwiiwà.»

6 <β> *Gù diri pâ muru*

---

‡ **6:9** *Aamwari târa imeai—Autel.* Còo mwara Neeremuru (*Vocabulaire*) naa pwâadàra tii. É, *aupwa ârapwaailò*. Pwiri câmu goro imeai na rà naa tà Pwiduée wà tèpa âboro kêe, na rà naa tée diri ê wâro kâra. (Còo Filipi 2.17; 2 Timotéo 4.6.) **6:11** Auinapàpari 7.9,13, 19.14

12 Nabwé, â wà Pwi nari mutô, âna é tipi ê bé 6 kâra aupii. Â nye tèepaa kaa ê kakürubwaanu[§] na dau maina. Â nye po dau gù kaa ê napuu. Â ê tòotù, âna é pâ nau duu, wàra ê imwaano dodà. Â ê parui, âna é mii, pwacèwii ê domii.

13 Â ê pâ îricò, âna rà cau tûuboo naa gòropuu, pwacèwii pai tûu kâra pwâra upwâra na bwaa bwùu, ûna pòu.

14 Â i napwéretòotù, âna tàpo pitiàué pâ, pwacèwii ê jè aupuu* na jè pipîri. Â diri ê pâ jaa ma ê pâ pô, âna rà gù géé na autâa kâra.

15 Â wà diri tèpa âboro gòropuu, âna rà cau uru, naa na pâ aucârü wâna pâ jaa, ma na pâ pwâramara-atü. Ba [ticè âboro na é dau gò jii ê pàara bèepwiri]—wà tèpa ukai gòropuu, ma wà tèpa âboro imaina, ma wà tèpa ukai kâra coda, ma wà tèpa pwa neemururà, ma wà tèpa pwa nii kâra, ma wà diri tèpa ênawéna, ma wà diri pàra tèpa âboro. Ba rà cau itâa naa cârü.

16 Â rà ina târa ê pâ jaa, ma ê pâ atü, pâ: «Guwà naapwànrìbà jii Pwi Ukai, na é tâa gòro é autâa kêe. Guwà pacârübà, jii ê pwâra putâmu kà Pwi nari mutô†.»

17 Ba jè tèepaa ê tòotù na dau maina awé, ma pwa pwükùru kêe! Ba ru me nau pwa wârimuru tà

6:12 Mataio 24.29; Apostolo 2.20; Auinapàpari 8.12, 11.13, 16.18

§ **6:12** *Kakürubwaanu—Tremblement de terre.* Pé gù napuu. **6:13**

Ésaïe 34.4 **6:14** Auinapàpari 16.20 * **6:14** *Ê jè aupuu—Grec: Ê jè*

tii. **6:15** Ésaïe 2.10,19,21 **6:16** Osée 10.8; Luka 23.30 † **6:16**

Grec: *Rà o ina tà tèpa jaa: Guwà tûu naa gòjè! Rà mwa ina târa pûru jaa: Guwà târamirijè.* **6:17** Joël 2.11; Malachie 3.2

tèpa âboro gòropuu. Â o wàilàapà cè pwi âboro cèna é cicararu?

7

Ba kà Pwiduée

¹ Gée na càuru pwiri, â go còo [naa na nyuâa] pâ *angela na rà po 4. Â rà coo na pâ ârapàpé ére gée goo gòropuu. Â rà cipa ê pâ pwéretòotù na maina târa gòropuu—[ê wài, ma dàapà, ma dàré, ma pwéretòotù gòro jaa]. Rà cipa, ba na càcaa pòu naa gòropuu, ma wâ nawia, ma càcaa pònnoori pâ upwâra.

² Â go còo pwi jè angela, na é toome, gée na autoo kêra tòotù, âna é tà pa ê iri câmu* kà Pwiduée, wà Pwina é wâro†.

Â é tomara too tà pàra tèpa ârapàpé angela, na naa târa ê pàtamee, ba na rà tubaèpà ê gòropuu, ma najawé. Â é ina tàra pâ:

³ «Guwà tàpo coo! Guwà cibwaa pâji tubaèpà ê gòropuu, ma najawé, ma ê pâ upwâra! Ba bà o bwaa mara tòpò béaa cè câmu naa gaadaa tèpa ênawéna kà Pwiduée kâjè.»

⁴ Â go tère ê jéûru tàpé na rà tòpi ê câmu kà Pwiduée. Ba po 144 000‡ âboro gée na diri ê wâao gée goro Ba *Ísaraéla:

⁵ Po 12 000 gée na wâao kà *Juda;

7:1 Jérémie 49.36; Daniel 7.2 * **7:2** Iri câmu—Sceau. † **7:2** Wà Pwina é wâro—Pai ina wèe mwara pâ: Wà Pwina é naa Wâro. **7:3** Ézékiel 9.4,6; Auinapàpari 9.4 **7:4** Auinapàpari 14.1,3 ‡ **7:4** 144 000—Câmu kêra pai tâbawê kêra diri tèpa âboro kà Pwiduée (12 x 12 x 1 000). Còo note goo Auinapàpari 21.16.

12 000 géé na wâao kà Ruben;
 12 000 géé na wâao kà Gad;
 6 12 000 géé na wâao kà Asser;
 12 000 géé na wâao kà Neftali;
 12 000 géé na wâao kà Manassé;
 7 12 000 géé na wâao kà Siméon;
 12 000 géé na wâao kà Lévi;
 12 000 géé na wâao kà Issakar;
 8 12 000 géé na wâao kà Zabulon;
 12 000 géé na wâao kà Ioséfa;
 12 000 géé na wâao kà *Benjamin.

Wàilà, âna rà po cau tòpi diri ê câmu kà Pwiduée.

Rà pwamaina Pwiduée tèpa âboro na rà dau wâru

9 Géé na càuru ê pâ pwi bèepwiri, â go ucâri, â go còo ê pâ âboro na rà dau wâru, na càcaa pâri ma pûrarà. Ba rà me géé na diri pâ Ba, ma wâao, ma napô, ma pwâratûra naa gòropuu. Â rà cau coo ara ê autâa kà Pwi Ukai, ma i *Pwi nari mutô. Â rà cau coona ârabwée pwaa diri, â rà cau cipa naa na îrà, ê doru nu cè.

10 Â rà cau tomara too pâ: «Gàu jèe pa-udòbà, wâgà Pwi Ukai Pwiduée kâbà, na gà tâa gò autâa'gà, ma wâgà, Pwi nari mutô.»

11 Â rà cau cibèepi ê autâa bèepwiri—[wâgée me còwâ] wà tèpa angela, â pâ wê wà tèpa ijiao, â mwa wà tèpa ârapápé macii naa goro jènere autâa. Â rà cau cigòboo ma tùu jùrurà, na ara ê autâa, ma pwamaina Pwiduée.

12 Â rà ina pâ:

«Amen! Wâdé na wàra!
 Pwamaina Pwiduée kâjè!
 Olé ba maina têe!
 Ba tà têe pàtâmee,
 autâmogòori kêe,
 nii ma muugère kêe!
 Pâri ma cagòtùé!
 Wâdé na wàra! Amen!»

Rà me géé na aré ma tòina

¹³ Nabwé, â [é tabiié naa gooò] i pwi jè ijiao, â é tawèerio pâ: «[Gà tâmogòori pâ] wàilàapà pâ âboro bèepwiri, na rà coona pâ ârabwée pwaa? [Gà tâmogòori] na rà me géewê?»

¹⁴ Â go tòpi têe pâ: «[Gà ina tôo] co pwi ukai, ba wâgà co na tâmogòori.»

Â é ina tôo pâ: «Wàilà pwiri tèpa me géé na aré ma tòina na dau maina§. Â rà nuwa é ârabwée kàra, ma pwaa, goro é domii kà Pwi nari mutô*.»

¹⁵ «Â rà coo ara Pwiduée,
 na é tâa gò autâa kêe.
 Rà piênawéna kêe.
 Â rà pwamainâê,
 naa ne ma pwaa
 naa na wâra pwapwicîri kêe.
 Â é wâjaarà, ma wéaarirà.
¹⁶ O càra caa copwa còwâ.

7:14 Daniel 12.1; Mataio 24.21   § **7:14** *Aré ma tòina na dau maina*—Munaa diri pâ pàara na rà pwamaagé còo, wà tèpa nâi Pwiduée.   * **7:14** *Rà nuwa é ârabwée kàra...goro é domii kà Pwi nari mutô*—Ucina goo wà Iésu Kériso, na é nama wâdé pwâranûmarà na ara Pwiduée, na é bà ba kàra naa goro satauro.   **7:16** Ésaïe 49.10

O pwa jawé kàra,
 naa diri pâ pàara.
 O càcaa cîrirà ê tòotù,
 [ba o tà pwa curuu kàra].

¹⁷ É ipièrù wâgoorà
 i Pwi nari mutô,
 na é coo ara i autâa.
 É poparà pâ
 naa goo pwârajawé pò,
 ba jawé târa wâro.
 O ticè nûru i kàra.
 Ba wà Pwiduée Caa,
 na é câtùra diri.»

8

Tipi bénabwé kâra aupii goro i tii

7 <β> Ipwabwàti pâ tutu

¹ [Gée na càuru pwiri, â go côo mwara naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaal]: Ba wà i *Pwi nari mutô, âna é tipi i bé 7 kâra aupii goro i tii. Â ticè pwâratùra, wânidò *napwéretòotù. Â nye po tànana kaa, naa na ê caapwi gòobàra ineretòotù.

² Â go côo tèpa *angela na rà po 7, na rà coo ara Pwiduée. Â jèpa naa tàra ê tutu.

³ Â é me pwi jè *angela, â é coo goro ê *aamwari târa imeai, na mwani mii, na ara autâa kà Pwi Ukai. Â é cipa jè wâra ací mwani mii—pé pala târa cîri upwâra na ûrea. Â naa tée ê pâ dàuru upwâra na wâru, târa cîri. Âna âraimeai tà Pwiduée, bére pâ

pwâra pwapwicîri kà tèpa âboro kêe. Â é cîri naa na wâra acî, naa goro i aamwari.

⁴ Â too i mu na ûrea, gée naa na-araraîê, na ara Pwiduée, bau i pwâra pwapwicîri kà tèpa âboro kêe.

⁵ Â nabwé, â i pwi angela, âna é pwaai i wâra acî goro ânye, gée na aamwari. Â é tüboo naa gòropuu. Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye tèepaa kaa é kakürubwaanu—ba dau gù kaa é napuu.

7 angela ma 7 tutu <γ>

(*Naporomee 8.6-11.18*)

⁶ Rà ipwabwàtirà wà i tèpa 7 angela, ba na rà upi ê tutu kàra.

1 <γ> *Cîri ére gée goo gòropuu*

⁷ É upi i tutu kêe wà pwi a pâbéaa kà tèpa angela. Â rà nye tûuboo kaa naa gòropuu ê pàiri popaa moo*, ma ânye na pwa domii na. Â é cîri tâjii é pwi caapwi ére gée goo âracié ére, gée goo é gòropuu, ma diri pâ upwâra ma namwatò na tâa wê.

2 <γ> *Mii ére gée goo nawia*

⁸ É upi ê tutu kêe wà pwi béârailu kà tèpa angela. Â é nye tûuboo kaa naa nawia ê pé ânye, na pwacèwii é diopwaa kâra jaa. Â tatée é pwi caapwi ére, gée goro âracié ére, gée goro é nawia. Â é pâ nau mii wàra domii,

⁹ â rà bà diri pâ ârawéa, â rà mwü diri pâ wànga, na tâa wê†.

8:5 Exode 19.16-19; Lévitique 16.12; Auinapàpari 11.19, 16.18

8:7 Exode 9.23-26; Ézékiel 38.22; Joël 3.3 * **8:7** *Pàiri popaa moo—Grêle.* † **8:9** *Na tâa wê—Grec: Caapwi ére gée goro âracié ére, gée goora.*

3 <γ> *Maga ére géé goo nairiwâ*

10-11 É upi ê tutu kêe wâ pwi béâracié kâ tèpa angela. Â é nye tûuboo kaa géé napwéretòtù ê jè pé ìricò, na pé dau maina, na nee pâ ‘Aru maga’. Â é pwéelaa pâ, pwacèwii ê uèù. Â é tatée ê pwi caapwi ére géé goro âracié ére, géé goro pâ nairiwâ ma aupò jawé. Â rà pâ nau dau maga, â dau wâru ê pâ âboro na rà bà goo.

4 <γ> *Bàutê ére géé goo tòotù ma parui*

12 É upi ê tutu kêe wâ pwi béârapàpé kâ tèpa angela. Â nye tatée kaa ê tòotù, ma ê parui, ma pâ ìricò mwara. Â càra caa pwéelaa, na pwi caapwi ére géé goro âracié pàara napô‡.

13 Â go niâ dò, â go côo jè marü bwaamata, na é tâ napwéretòtù. Â é tomara too pâ: «Au! Wârico! Wârico ê pâ âboro gòropuu! Ba càra caa pâji upi tutu kàra, wâ pàra tèpa âracié angela! Â rà o jèe tàpo upi.»

9

Bé 5 kêra tutu

5 <γ> *Kòrée na pwa daarà*

1 Wâ pwi bé 5 kêra *angela, âna é upi ê tutu kêe. Â go côo naani gòropuu ê jè [angela*, na pwacèwii

---

8:10-11 Jérémie 9.14   **8:12** Ézékiel 32.7; Auinapàpari 6.12-13
 ‡ **8:12** 3e phrase—é, Â tubatiàu é pwi caapwi ére, géé goro âracié ére, géé goro é nii kàra.   **8:13** Auinapàpari 9.12, 11.14   **9:1**
 Auinapàpari 20.1   * **9:1** Angela—é, Âboro é, duée.

ê] îricò. Ba é jèe tûuboome géenidò napwéretòotù. Â naa têe é kii târa Oolaa, é pwêe, na dau wâgòro†.

² Ūna é tàpiri, â toome é mu, wàra muru ânye na dau maina. Â é tubabàutê i tòotù, ma é napô.

³ Â rà còobé é pâ kòrée, gée na i mu. Â rà po jara êreê i gòropuu. Â panuâ tàra ma rà utijè, pwacèwii pâ keecii‡, na dau pwa nii kàra.

⁴ Êco na tûâri tàra pâ, na rà cibwaa tubaèpà é pâ murumwatò, ma muru câmi, ma upwâra. Â nye pwa tàrù kàra co, ma rà tubaèpà târa pâ âboro na ticè câmu kà Pwiduée wâ gaadaarà.

⁵ Ba panuâ tàra na rà nama rà dau maagé còo, naa na 5 parui, pwacèwii maagé goro au-uti kàra i keecii. Êco na papwicîri jiià na rà pòtàmwararà.

⁶ Â napwa naa goo wà tèpa âboro bèepwiri, âna rà o mudàra cè pai bà kàra, na pwi pàara bèepwiri. Êco na o càcaa pâri.

Pâ duée na còobé gée na oolaa

⁷ [Na go ucâri] i pâ kòrée, âna [go còo pâ] rà pwacèwii mwara pâ òoci na jèe pwabwàtirà târa paa. Â pwa bwe kàra, na pwacèwii é bwe korona mwani mii. Â é naporomeerà, âna pwacèwii âboro.

⁸ Â é wàrapûrurà, âna gòri, pwacèwii é wàrapûru ilàri. Â é poropwârà, âna [gòri ma éa] pwacèwii é poropwâra liô.

---

† **9:1** *Oolaa, é pwêe na dau wâgòro*—Karapuu kàra pâ duée ma u, wiâra é auniimiri kà tèpa Juif (còo Luka 8.1); é, autâa kà tèpa bà (còo Roma 10.7). **9:2** Genèse 19.28; Exode 10.12–15; Joël 2.2,10 ‡ **9:3** *Keecii—Scorpion*. Gòowaa. **9:4** Auinapàpari 7.3 **9:6** Job 3.21; Jérémie 8.3 **9:7** Joël 2.4 **9:8** Joël 1.6

9 Â ê pâ ârabwée goro nawâarà, âna pwacèwii ârabwée paò târa paa. Â ê airi ê itoorà, âna dau maina, pwacèwii ê airi wàtio, na rà dâti ê pâ òoci na wâru, naa na aupaa.

10 Tûgò tèpa kòrée bèepwiri, âna pwa daaé, pwacèwii ê tûgòro keecii. Â pwa nii kàra, na rà nama rà maagé còo tèpa âboro, naa na 5 parui.

11 Wà pwi ukai kàra, âna ê pé duée, na me gée na Oolaa. Nee naa na *hébèru, âna Abadone, ma nee naa na grec, âna Apollyon, âna pai ina wèe pâ 'Pwi a tutàmwarajè'.

12 [Â nabwé, â go tère ê pwâratùra na ina pâ]: «Jèe nabwé ê èpà na pâbéaa, na pwa pwùkùru kèe. Éco na bwaa du ârailu ê du pwina bwaa pwicò.»

Bé 6 kêra tutu

6 <γ> Ipa na dau maina

13 É upi ê tutu kèe wà pwi bé 6 kêra angela. Â go tère jè pwâratùra na me gée goro ê pâ ârapàpé naûru i *aamwari mwani mii, na tâa ara Pwiduée.

14 Â é ina tà i pwi angela, pâ: «Gà tipi tèpa ârapàpé duée§ na piirà naa goro jènere nairiwâ maina Euphrate.»

15 Ba piirà tapacîri ê pwi naja, ma parui, ma tòotù, ma ineretòotù bèeni, na é pacoò wà Pwiduée. Â é tipirà wà i pwi angela, ba na rà pipòtàmwara ê pwi caapwi ére gée goo âracié ére, gée goo diri pâ âboro gòropuu.

16 [Â rà popa ê pwâra paa na dau maina awé.]

9:9 Joël 2.5 § 9:14 Duée—Grec: *Angela*. Pwiri tèpa angela na èpà, â na rà cicara Pwiduée. 9:15 Auinapàpari 8.7-12

Â go côo naa na nyuâa pâ 200 miliô coda, na tâa gòro òoci.

17 Â nye wàrapwiri mwara ê pai côorà kôo, naa na nyuâa. Pwa ârabwée paò târa nawâarà, na wâru pâ âmu kàra, âna mii pwacèwii ê ânye, ma bwùucùru duu, pwacèwii atü pwâra, ma kari pwacèwii ê dà na tò*. Â ê pûru pâ òoci, âna pwacèwii ê pûru liô. Â rà kòpi ê âracié muru—ânye, ma mu, ma dà na tò.

18 Â pwi caapwi ére gée goro ê âracié, gée goo tèpa âboro gòropuu, âna rà bà, gée goo pâ âracié bépitubatòina bèepwiri, na rà kòpi i pâ òoci.

19 Ba ê pàtàmara pâ òoci, âna tâa pwâra. Â pwa nii kàra mwara, na tûgòrà, na pwacèwii ê dòèa. Ba pwa pûrurà, târa ma rà utijè.

Càra caa biirà tèpa âboro

20 Dau maina pâ maagé côo bèepwiri, târa pâ âboro. Êco na wà tàpé na rà udò jii, âna càra caa pinünüma, ma pitòotéri ê pâ tûâ kàra na èpà. Ba rà bwaa nye tà ciburà piênawéna kàra pâ duée imudi. Ba rà cigòboo târa pâ *ânuurumuru[†], na rà pwa goro na-araraîrà, goro mwani mii, ma mwani pwaa, ma paò, ma atü, ma bàra upwâra—ê pâ ânuurumuru na càra caa côojè, ma càra caa tēja, ma càra caa pâra.

21 Â rà bwaa nye tà pwa na èpà. Ba rà bwaa nye tà mura, ma ipuu imudi, ma pwa dooki. Â rà bwaa nye ipòtàmwara.

---

* **9:17** Dà na tò—*Soufre*.   **9:20** Psaume 115.4-7, 135.15-17; Daniel 5.23; Auinapàpari 16.9,11   † **9:20** *Ânuurumuru—Idole*.

10

Angela ma nari tii

¹ Go côo pwi jè *angela na dau pwa nii kêe, na é boome géee napwéretòotù. Â târamiriê goro nee, ba na ârabwée kêe, â tâa gòro pûruê ê ubà, ba na bwe kêe. Â naporomee, âna pwâra pwacèwii i tòotù, â ê du âê, na dau pwa nii kàru*, âna pwacèwii doromara ânye.

² Â é còboo goro âji âê naa nawia, â ê â aèmwü kêe, âna coo namwari. Â é cipa ê nari tii na tàpirié.

³ Â é tûra too, pwacèwii ê liò. Â rà tòpié ê pâ 7 tikakara, â rà taaò.

⁴ Pwa na go wii ê pwina go tère. Êco na go tère ê pwâratûra, me géee napwéretòotù, na é ina tôo pâ: «Gà cibwaa wii ê ère pwina rà ina wà tèpa 7 tikakara bèepwiri. Â gà naapwàniri.»

⁵ Â nabwé, â wà i pwi angela, âna é pagòtù too ê îê étò naa napwéretòotù,

⁶ ba na é *ipwataâboro naa na nee Pwiduée—wà Pwiduée na é *wâro dâra gòiri awé, â na é tapoo ê napwéretòotù, ma ê gòropuu, ma ê nawia, ma êdiri pâ muru na wâna.

É *paâjupâra na araé, wà i pwi angela pâ: «O câ mwa caa gòiri [ê pai tapacîri kàwà]!

⁷ Ba wà Pwiduée, âna ée tàpo pacoo ê auniimiri kêe, na tàbinyiri géee na biu—auniimiri kêe, na é jèe inapàpari tà tèpa ênawéna kêe, wà tèpa *péroféta. Â

---

* **10:1** Ê du âê, na dau pwa nii kàru—Grec: Ê du âê, âna {pwacèwii} du âra wà (colonnes). **10:4** Daniel 12.4,9 **10:5** Deutéronome 32.40; Daniel 12.7 **10:7** Amos 3.7

éé mwa pacoo, ûna é upi tutu kêe wà pwi Bénabwé angela.»

Gà ija â gà inapàpari

⁸ Go tère mwara i pwâratùra, na me géé napwéretòotù, na é ina tõe cõwâ pâ: «Gà pâ nau popa i tii na ia tàpirié, na é cipa wà i pwi angela, na ia é coo gòro parawére jawé, ma wâna mwari.»

⁹ Â go pâra darié, â ûna go ilari jiié i tii, â é ina tõe pâ: «Gà popa, ma ija; â o nea, na pwâgâ, pwacèwii ê narapuutâ, caapwi co, na o maga na nanaagâ.»

¹⁰ Â go popa i tii géé na-araraîê, â go ija, â é nye dau nea na pwâô, pwacèwii ê narapuutâ. Ûna go namiri, â é maga na nanaaô.

¹¹ Â é ina tõe mwara pâ: «Gà inapàpari mwara ê popai kâ Pwiduée, goo ê pwina ée mwa pwa. Â gà ina tà tèpa âboro na wâru—géé na pâ Ba, ma pâ napô, ma pâ pwâratùra. Â gà ina tà tèpa ukai kâra.»

11

Tupédu a paâjupâra Pwiduée

¹ Géé na càuru pwiri, â naa tõe ê jè bàra watü bécâmu. Â go tère ê pwâratùra na ina tõe pâ: «Gà pâra, ma gà câmuri i wâra pwapwicîri kâ Pwiduée*, bau ê *aamwari târa imeai. Â gà pûra ê jéûru tèpa âboro, na rà pwapwicîri wâna ê wâra pwapwicîri.

10:9 Ézékiel 2.8, 3.1-3   **10:10** Ézékiel 3.3   **11:1** Ézékiel 40.3; Zakarie 2.5-6   * **11:1** Wâra pwapwicîri kâ Pwiduée—Ucina goo ê pai tâbawêe kâ diri tèpa cèikî naa goo Pwiduée. Ba ticè wâra pwapwicîri na wânidò napwéretòotù. (Cõo Auinapàpari 21.22.)

² Â gà cibwaa câmuri ê gòroigé goo wâra pwapwicîri. Ba jèe naa tà tàpé na càra caa tèpa Ba kà Pwiduée. Â rà o còogai ê ville na pwicîri, wâ *Iérusaléma, naa na 42 parui, [pai ina wèe pâ, 1 260 tòotù].

³ «Êco na go o mwa panuâ pâ, tupédu a *paâjupâraô, tupédu *péroféta. Â ru coona dodà. Â ru mwa inapàpari ê popai kôo, naa na pâ tòotù bèepwiri.»

⁴ [Â câmu kàru] âna du ârailu upwâra élaio[†], ma du ârailu wâra ânye. Â ru coo ara Pwiduée Pwi Ukai kâra gòropuu. [Ba ée tàpo cùruru pâ.]

⁵ Wiàna nûma pwi jèe âboro, na é tubaèpà tàru, â o tòè é ânye na é còobé géé pwâru. Â o wàrapwiri pai tètâmwara [kà Pwiduée] wà tàpé na rà pièpàriru.

⁶ Na diri pâ tòotù na ru inapàpari ê popai kà Pwiduée na, âna o wâjaaru ê pàtâma na dau maina. Ba o pâri ma ru pacoo ê popaa, ma pubii nawia ma pâ nairiwâ, ba na mii wàra domii. Wiàna nûmaru na ru tii goo ê gòropuu, â o wâru ê pâ na jèpapara tòina na o tatée ê gòropuu.

Ê pwina o tèepaa tàru

⁷ Wiàna ru tubanabwé ê pai *paâjupâra kàru, â ée mwa toome wà Itémuru[‡], géé na i Oolaa na ia dau wâgòro. [Ba é pé duée na po dau maina, na pwacèwii pé macii na èpà.] Â ée mwa pipaa dà i du

11:2 Luka 21.24; Auinapàpari 13.5   **11:4** Zakarie 4.3,11-14

[†] **11:4** *Upwâra élaio—Olivier*;   **11:5** 2 Samuel 22.9; Psaume 97.3

11:6 Exode 7.17-20; 1 Samuel 4.8; 1 Rois 17.1   **11:7** Daniel 7.21;

Auinapàpari 12.17, 13.7, 17.8   [‡] **11:7** *Itémuru—Grec: Pé macii*.

péroféta kà Pwидуée, â ée mwa piètò jiiiru, â ée mwa pòtàmwararu.

⁸ Â o tà tâa i du naiiru, wânabibiu kêra na ville maina[§], na ara diri tèpa âboro na rà pâ wê. Ê ville bèepwiri, âna ia tanamiri Pwi Ukai kàru, naa goro *satauro, naawê. Â i ville, âna é pâ nau pwacèwii du napô *Sodoma ma *Aigupito*, géee goro pâ èpà kêe.

⁹ Wâru tàpé na rà o côo ê naiiru—tàpé géee na diri pâ napô, ma wâao, ma Ba, ma pwâratùra. Â rà o côoru naa na âracié tòotù â gòobèrèe. Ba o càra caa panuâ ma pwàniri ê naiiru, na pwi pàara bèepwiri.

¹⁰ Êdiri tèpa âboro gòropuu, âna rà o dau ipwàdée, géee goro ê pai bà kà tupédu péroféta bèepwiri. Ba, [na pàara na ru bwaa wâro, âna] ru nama rà dau aré. Â rà o jèpa pinaa tàra ê pâ uràpâra, â rà [o câbu naa na] ipwàdée.

¹¹ [Êco na wàéni ê pwina go côo naa na nyuâa, na o mwa tèepaa tàru]: Géee na càùru ê âracié tòotù â gòobèrèe, â é nye pawâroru còwâ kaa wà Pwидуée, â ru nye cimadò kaa. Â dau wâgotâra diri tàpé na rà côoru.

¹² Â pwa ê pwâratùra na maina, me géee napwéretòotù, na é ina tàru pâ: «Gàu toome naani!»

Â ru too naa nee, naa napwére-tòotù na ara tèpa èpàriru.

11:8 Luka 13.34   § **11:8** *Ville maina*—Munaa ville Iérusaléma, é, pwiri ucina goro picaatâa kà diri tèpa âboro na càra caa papwicîri Pwидуée. * **11:8** *Du napô Sodoma ma Aigupito*—Ucina goo tèpa âboro, na càra papwicîri Pwидуée.   **11:11** Ézékiel 37.5,10   **11:12** 2 Rois 2.11

13 Â géewê, â nye pwa kaa kakürubwaanu. Â po dau maina pai gù napuu, â é tûuboo ê pwi caapwi ére géé goo 10, géé goro i ville. Â rà bà 7 000 âboro. Â wà tàpé na rà bwaa wâro, âna dau wâgotàra, â rà papwicîri Pwiduée wânidò *napwéretòotù, â rà ina pâ, dau maina pàtamee.

14 Jèe nabwé naawê ê béârailu kâra aré ma tòina. Êco na ée tàpo tèepaa me mwara ê pwi béâracié wèe.

Bénabwé kâra tutu

7 <γ> *Mwaciri kà Pwiduée*

15 Géé na càùru pwiri, â é upi tutu kêe wà pwi bé 7 kâra *angela. Â go tère pâ pwâratùra na dau maina, boome géé napwéretòotù. Â rà tomara too pâ:

«Pitòotéri pitûâ
wâni gòropuu.
É pitûâ Pwi Ukai
ma pwi Mesia kêe,
Pwina é pitòrigarié.
Ée mwa pitûâ,
dàra gòiri awé. Nabwé!»

16 Â wà i tèpa 24 ijiao, âna rà boo géé gò autâa kàra. Â rà cigòboo ma tùu jùrurà ara Pwiduée, â rà pwamainâê.

17 Â rà ina pâ:

«Bà pwaolé tâgà,

Pwi Ukai Pwiduée!
 Dau pwa pàtàmagà,
 naa gòro diri pâ muru.
 Ba wâgà napwiri,
 â wâgà nabà.
 Gà ipâdi popai,
 goo ê pàtàmagà.
¹⁸ Rà putàmu googà pâ Ba,
 na pàara béaa.
 [Na rà ipwacôoco!]
 Ba jèe tèepaa ni pàara
 na gà putàmu na!
 Gà o pitèi tèpa bà.
 Gà o naa câma
 tèpa ênawéna'gà,
 tèpa péroféta;
 ma tèpa âboro'gà,
 tèpa papwicîrigà—
 tèpa âboro kîri,
 ma tèpa âboro maina.
 Jèe tèepaa pwi pàara
 na gà nama tiàu
 tèpa tojii âboro
 pitiri gòropuu. Nabwé!»

7 câmu <δ>

(*Naporomee 11.19-15.4*)

¹⁹ Gée na càùé, â tàpiri ê wâra pwapwicîri kà Pwiduée wânidò napwéretòtù. Â go còo ê wâra

---

11:18 Psaume 110.5, 115.13; Roma 2.5; Auinapàpari 20.11-13

11:19 Hébéru 9.4; Auinapàpari 8.5, 15.5, 16.21

pipwataâboro†. Â go tère pâ pwâratùra na maina‡. Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye pwa kaa kakürubwaanu—ba nye gù kaa ê napuu. Â coo ê popaa na dau maina, â rà nye tûuboo kaa pâ pàiri popaa moo.

12

1 <δ> Tô ilàri ma pwi Dàragô

¹ [Gée na càuru pwiri, â go cò mwara naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa.] Ba tèepaa naa gopaérenao ê jè câmu kêe na dau maina, [na rà pò goo pâ âboro]. Wàépwiri, ê tô jè ilàri na pwényuâa*, na é coona i tòotù, â tâa aranara du âê ê parui. Â wâna pûruê ê bwe korona, na pwa goro 12 îricò.

² Â é maagé cò, ba ée jèe pitàmari èpo. Â é i goro ê aré ma tòina kêe na dau maina.

³ Â é nye tèepaa me kaa naa gopaérenao ê jè câmu kêe—ê jè pé walàuma kêra duée, wà pwi Dàragô†. Â po mii ê naiié, â po 7 pûruê, na jèpa tâa gò, ê nari bwe korona. Â po 10 gi kêe.

⁴ Â é dàti boo, goro ê tûgòé, ê pwi caapwi ére

† **11:19** *Wâra pipwataâboro*—Rà tâa wê ê 10 Naèa kà Pwiduée. (Cò Deutéronome 10.1–5 ma Hébéru 9.4.) Ucina goro ê pai caatâa kà Pwiduée ma ê Ba kêe. ‡ **11:19** *Pwâratùra na maina*—é, *Airimuru na maina*. *

12:1 *Tô jè ilàri na pwényuâa*—Ucina goro ê Ba kà Pwiduée, na é còobé géewê wà pwi Mesia (Pwina naîê). Pwi Ba kà Pwiduée, âna wà tèpa Isaraéla, â nabàni, âna diri tàpé na rà pâra wiâ Iésu.

12:2 Michée 4.10   **12:3** Daniel 7.7   † **12:3** *Dàragô—Dragon*. Naa na tâgadé kà tèpa Juif, âna pé diopwaa kêra âgòri na tâa na numwiri, na é pwi âboro capwi. Nee mwara *Léviathan* (Psaume 74.14). Naani, âna pwi Dàragô, âna jè nee *Caatana*. (Còo nee tii 9.)   **12:4** Daniel 8.10

gée goo âracié ére, gée goro ê pâ îricò wânidò napwéretòotù. Â é urarà boo naa gòropuu. Â nabwé, â é tà coo ara i tô ilàri na pigéaa, ba na é uti i pwi èpo kêe wiàna é pitàmariê.

⁵ Napwa naa goo wà i pwi èpo, âna ée mwa pitûâ kêra diri ê pâ Ba, goro i tâjò paò kêe.

Ûna pitèpaé, â nye upaé kaa, jii i pwi Dàragô, naa jaa Pwiduée, naa na autâa kêe.

⁶ Â é uru naa namaré i tô nyaa kêe, naa na autâa na é jèe pwabwàti ba kêe, wà Pwiduée. Â o mwa èrùé naawê, naa na 1 260 tòotù.

É ipaa dèe Mikaéla

⁷ Géewê, â nye pwa paa kaa wânidò *napwéretòotù [jaa Pwiduée]. Ba wà para tèpa *angela, ma Mikaéla, pwi ukai kêra, âna rà ipaa ma wà i pwi Dàragô ma tèpa duée‡ kêe.

⁸ Â rà piétò jiiirà. Â rà tü còobé i Dàragô ma tèpa duée, gée napwéretòotù,

⁹ boo naaniboo gòropuu.

(Napwa naa goo i pwi Dàragô maina bèepwiri, âna wàé kaa pwiri, wà i pwi dòèa gée na biu. Â nee, âna ‘Pwi a cicarajè’, é, *Caatana. Â wàé kaa pwiri, na é pwi a-ipa-imwüru tèpa âboro pitiri ê gòropuu.)

¹⁰ [Gée na càuru ê pai tûu kêe] â go tère ê pwâratùra na dau maina, naanidò gopaérenao, na ina pâ:

12:5 Psaume 2.9; Ésaïe 7.14, 66.7; Auinapàpari 19.15   **12:7** Jude 1.9   ‡ **12:7** Tèpa duée kêe—Grec: *Angela*. Êco na rà tèpa angela na èpà, na jè ina goraà pâ, duée.   **12:9** Genèse 3.1,14; Luka 10.18, 22.31; Auinapàpari 20.2   **12:10** Job 1.11; Zakarie 3.1

«Jèe tèepaa tòotù
 [na jè tapacîri]!
 É paari pàtamee
 wà Pwiduée kâjè!
 Ée pa-udò ê Ba kêe!
 É tòpò Mwaciri kêe,
 naa târù târa pitûâ
 kà pwi Mesia kêe!
 Ba é tü tà Caatana,
 pwi a piciapwâ goojè.
 Ia é mu pitòtijè
 naa jaa Pwiduée,
 naa ne ma pwaa.
 Â é jèe tûu awé!
¹¹ Rà jèe piétò jiié
 wà tèpa bééjè,
 goro é domii
 kà *Pwi nari mutô;
 goro é popai
 na rà *paâjupâra.
 Ba càra caa piwâ,
 na rà bà, ba kêe.
¹² Ipwàdéé naa napwéretòotù!
 Maagé côo naa gòropuu!
 Au, wârigà co nawià!
 É dau putàmu Caatana.
 Ba é tûuboo dariwà.
 Â jèe ticè pàara kêe. Nabwé!»

É capwâri i tô ilàri wà Dàragô

13 É côoina wà Dàragô pâ, jèe tü tée boo naa gòropuu. Â é capwâri i tô ilàri[§], ba na é tubaèpà tée. Ba wà tōoni na ia é pitàmari i pwi âboro èpo.

14 Êco na jèe naa tà tōoni, ê du wàràiri i marü bwaamata. Â é tâ jiié*, naa namaré, wâna ê autâa, na jèe pwabwàti ba kêe. Â o ipièrù wâgooé, naawê, naa na âracié naja â gòobèrèè[†].

15 Â i pwi Dàragô[‡], âna é kòpi gée pwêe, pâ jawé na wâru, na pâ nau jèpé, ba na é wâri gò i tô ilàri.

16 Êco na é nye òmaa kaa ê napuu, â é namiri i jawé.

17 Â é nye dau putàmu kaa i pwi Dàragô, naa goo i ilàri. Â é pâra nau ipaa, tà diri pâra tèpa naî tōoni—wà tàpé na rà pitère dà Pwiduée, ma paâjupâra pâ, rà tèpa âboro kà Iésu[§].

18 Â nabwé, â é tà coo i pwi Dàragô wâ bàrawià.

13

2 <δ> *Itémuru gée nawià*

¹ Géee na càùè, â go côo [naa na nyuâa, pâ pâra muru na o mwa tèepaa]: Ba go côo wà Itémuru, na é còobé géee nawià. Po 10 gi kêe. Â 7 pûruê, na jèpa tâa

---

§ 12:13 É capwâri i tô ilàri—Wâru pâ muru ni, na pwacèwii ê pai upa tèpa Isaraéla jii ukai Faraô na Aigupito. (Còo Exode 1.22; 14.8; 19.4; Nombres 16.31–33.) 12:14 Daniel 7.25, 12.7 * 12:14 Jiié—Grec: Jii i dòèa. † 12:14 Âracié naja â gòobèrèè—Pai ina wèe pâ, 42 parui, âna 1 260 tòotù. (Còo Auinapàpari naporomee 2–3.) Grec: *Na caapwi pàara, ma pâ pàara, ma jè gòobàra pàara.* ‡ 12:15 Dàragô—Grec: Dòèa.

12:17 Auinapàpari 11.7 § 12:17 Paâjupâra... é, Rà tà cimwü, naa goro é âjupâra na é paari wà Iésu. 13:1 Auinapàpari 12.3, 17.3, 7–12

gò ê bwe korona. Â wii naa gòro pâ jèpa pûruê, ê pâ nee Pwiduée, ba na é [pa autâa kà Pwiduée, ba na é] inaê ba èpà mwara.

² Ê naiié, âna pwacèwii ê nairi *léopard*. Â ê âê, âna pwacèwii ê âra *ours*. Â ê pwêe, âna pwacèwii ê pwâra liô*. Â é naa têe ê nii kêe wà i pwi Dàragô, bau ê autâa kêe, ma ê pitûa kêe, na dau maina.

³ Â go còo ê aurumuru na dau maina, gòro jè pûruê, pwacèwii na jèe tòdità, â wàra munaa é jèe bà. Êco na jèe nyu còwâ, â jèe wâdé.

Â wà diri tèpa âboro gòropuu, âna rà picâdirié goo, â rà pâra wiâê.

⁴ Â rà pwamainaê, â rà ina pâ: «Wàilàapà cèna pwa nii kêe pwacèwii Itémuru? Wàilàapà cèna pâri ma é cicaraé? Nye ticè!»

Â rà pwamaina mwara i pwi Dàragô, ba wàé, na é naa têe ê pàtàmee.

É ina ba èpà Pwiduée

⁵ Jèe panuâ tà Itémuru, ma é tûra, naa na 42 parui. Â é dau pi-ina kêe [ma ina pâ wàé âna wàé Pwiduée].

⁶ Â é dau ina ba èpà wà Pwiduée, ma ê nee, ma ê autâa kêe wâ *napwéretòotù, ma wà diri tàpé na rà tâa wê.

⁷ Â jèe nye panuâ têe ê pàtàmee ma é ipaa, ma é piétò jii tèpa âboro kà Pwiduée. Â jèe panuâ têe

---

13:2 Daniel 7.4-6 * **13:2** *Léopard*, ba é dau itâa; *Ours*, ba dau gòri ê pwùruê; *Pwâra liô*, ba dau gòri ma éa ê poropwêe. **13:3** Auinapàpari 17.8 **13:5** Daniel 7.8,25, 11.36; Auinapàpari 11.2 **13:7** Daniel 7.21; Auinapàpari 11.7

mwara târa pitûâ, naa gòro [diri tèpa âboro gòropuu] —diri pâ wâao, ma pwâratùra, ma pâ napò, ma pâ Ba.

⁸ Â rà cau cigòboo têe diri tèpa âboro gòropuu, na jèe càcaa wii neerà, naa na Tii kâ *Pwi nari mutô, béaa kêra ê pai tòpò wàra ê gòropuu†. Wà Pwi nari mutô, âna wàé kaa pwina é jèe bà, ba na é pwi *ârapwaaailò.

⁹ [Â wâgo, Ioane na go wii ê tii bèeni, âna go ina pâ]: Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre!

¹⁰ Ba o tubaèpà tà tèpa âboro kâ Pwидуée. Rà o pwa karapuu wà para pwi, â rà o pòtàmwara para tàpé. Â wâdé na rà cipa ba mwü ê cèikî kêra, ma pidàpwicâarirâ [naa na é pwina o tèepaa tàra].

3 <δ> Pé macii géé napuu

¹¹ Géé na càué, â go côo ê béârailu kâ tèpa macii [na èpà] na é còobé géé napuu. Po ârailu gi kêe, na pwacèwii ê gi kêra nari mutô, êco na é pwi a takànarijè, pwacèwii ê dàragô. [Â nee mwara, âna ‘Wà pwi *péroféta a pwâ’]‡.

¹² Â é wakè ba kâ Itémuru, pé macii béaa, na ia jèe nyu côwâ i aurumuru kêe. Ba é tòpi jii Itémuru êdiri târù kêe ma pàtamee.

É tacoo goo diri tèpa âboro gòropuu, ba na rà cigòboo na ara Itémuru.

13:8 Psaume 69.29; Auinapàpari 17.8, 20.12,15, 21.27 † **13:8** Béaa kêra ê pai tòpò wàra ê gòropuu—Ê pâ popai bèepwiri, âna pâri ma jè tòpò naa goro jènerè ê pâ popai bèeni: Wà Pwi nari mutô, âna wàé na é jèe bà... **13:10** Jérémie 15.2, 43.11; Auinapàpari 14.12 ‡ **13:11** ‘Wà pwi péroféta apwâ’—Còo Auinapàpari 16.13, 19.20, 20.10.

13-14 Â é pwa ê pâ câmu na dau maina, goro pàtamee, na ara Itémuru. Ba é panuâ boo ê ânye géé napwéretòtù, â rà cau pò goo wà tèpa âboro gòropuu. Â panuâ têe, ma é ipa-imwürurà. Â é tûâri tàra, ma rà pwa cè ânuu wà Itémuru, na ia pwa aurumuru wâgooé, â ia jèe nyu còwâ§.

É pawâro ânuu Itémuru

15 Panuâ tà i béârailu kà tèpa macii—[i pwi péroféta na é pwâ]—ma é pawâro i ânuu Itémuru. Â panuâ tàra i ânuuê, ma é tûra, ma pôtâmwara diri tèpa âboro na càra caa pwamainâê.

16 Â é tacoo goro pâ âboro diri, ma rà tòpi ê câmu kêe naa goo îrà étò, é, wâ gaadaarà. É wàrapwiri tà tèpa âboro diri, na kîri ma maina, â wà tàpé na pwa neemururà, ma ticè neemururà, â wà tàpé na pwa tàrù kàra, ma wà tàpé na ticè tàrù kàra*.

17 Â ticè âboro na pâri ma pi-icu, wiàna ticè gooé ê pwi câmu bèepwiri. I pwi câmu kêe bèepwiri, âna nee wà Itémuru ma nimaro na ucina goo nee.

18 [Wâgo, Ioane, na go wii ê tii bèeni, âna go ina tàwà pâ]: Wà pwi âboro na é tà manga, âna wâdé na é pitadàra ê nimaro kà Itémuru. Ba ê nimaro kêe, âna nee pwi jèe âboro—âna 666†.

13:13-14 1 Rois 18.24-39; Mataio 24.24; Auinapàpari 19.20

§ 13:13-14 *Ia jèe nyu còwâ—é, Ia é jèe wâro còwâ.* 13:16

Auinapàpari 14.9-11, 16.2, 20.4 * 13:16 ...*Pwa tàrù kàra, ma...ticè tàrù kàra—Hommes libres et esclaves.* † 13:18 666—*Wiàra ê auni-imi-ri kà tèpa Juif, âna 6, âna nimaro kàra âboro. 666 âna nimaro kà pwina nùmee na é tâa na autâa kà Pwiduée.*

14

4 <δ> *Ipwamaina nari mutô*

¹ [Gée na càùé, â go côo mwara, naa na nyuâa, pâ pâra muru na o mwa tèepaa]: Ba go côo i *Pwi nari mutô, na é cima wâgòro jaa *Siona. Â rà gére tâa jaaé 144 000 âboro*—wàilà diri na jèe wii na gaadaarâ é nee, ma nee Caa kêe.

² Â go tère ê jè pwâratùra, na me gée napwéretòotù, na pwacèwii airi gítar na dau wâru. Dau maina é aié, pwacèwii é airi pwiritée†, ma é airi tikakara.

³ Ba rà nyabi wà diri tèpa âboro bèepwiri, naa naporomee [Pwiduée, na é tâa] na autâa kêe; ma na ara tèpa ârapàpé macii na pwa nyuâarâ, ma wà tèpa 24 ijiao. Â é nyabi kàra, âna bwaa âmué, â nye ticè pwi jè âboro cèna é tâmogòori. Â nye wâdé co tèpa 144 000, ba nye wàilà tèpa âboro na jèe pa-udòrà jii é gòropuu.

⁴ Wàilà tèpa âboro, na càra caa pitubamiirirà naa na wâro-gòronaigé‡. Â rà pâra wiâ Pwi nari mutô, naa na pâ ére na é pâ wê. Ba é jèe uparâ wà Pwiduée, ma wârirà§, ba na rà tèpa âboro [wâna Ba] kàru ma wà Pwi nari mutô. Â rà pwacèwii é *ârapwaaìlò ba kêe, na pwa goro é bétapoo pwêe na jè piûnya.

---

* **14:1** 14 000 âboro—Còo note goo Auinapàpari 7.4. **14:2** Auinapàpari 1.15, 19.6 † **14:2** Pwacèwii é airi pwiritée—é, Pwacèwii pâ wiâ na dau maina. **14:3** Ésaïe 42.10; Auinapàpari 5.9, 7.4 ‡ **14:4** 1te phrase—Ucina goro é wâro na wâdé na ara Pwiduée, ba ticè na èpà na. § **14:4** Wârirà—Ucina goro é pai pipanuâ wàra é wâro kà Kériso.

⁵ Â càra mu caa tèpa pwâ. Â nye ticè èpà na rà pwa goro îrà.

5 <δ> Popai kà tèpa 3 angela

⁶ Nabwé, â go còo pwi jè *angela na é tâ gopaérenao. Â é pâ nau picémara ê popai wâdé na âjupâra dâra gòiri awé târa diri pâ âboro gòropuu—tà tàpé géé na diri ê pâ wâao, ma pwâratùra, ma napô, ma pâ Ba.

⁷ Â é tomara too pâ: «Guwà papwicîri wà Pwiduée, ma ipwamainâê! Guwà tòbuari Pwina é tapoo napwéretòtù ma gòropuu, ma nawià, ma nairiwâ. Ba jèè tèepaa i pwi pàara na ée mwa pitèi tèpa âboro gòropuu na.»

⁸ Â [ûna é pâra, â] é tèepaa me wà pwi jè angela, na é tomara too pâ:

«Ée jèè tûu *Babulona*,
téura napô-bà!

É ipa-imwüru
diri ê pâ Ba.

É naa tàra dipâa.

Rà ipwirié goo.

Rà pwaduwà kêe.

Rà pwa pwina miiri.

Rà ipuu imudi,

wà tèpa âboro gòropuu. Nabwé!»

14:8 Ésaïe 21.9; Jérémie 51.7,8; Auinapàpari 17.2, 18.2,3 * **14:8**
Babulona—Còo mwara Neeremuru (*Vocabulaire*) naa pwâadàra tii.
Ucina goo diri tàpé na rà cicara Pwiduée ma tubaèpà tà tèpa âboro kêe.

⁹ Â géé na càué, â wà pwi jè angela, âna é pâra wiâ du angela bèepwiri. Â é tomara too pâ: «Wàéni é pwina o tèepaa tà tàpé, na rà pwamaina wà Itémuru ma i ânuuê, ma tòpi i câmu kêe naa gaadaarà ma goro îrà:

¹⁰ O naa tàra, wàilà mwara, é dipâa, na é pwabwàti wà Pwiduée, dipâa goro é pwâra putâmu kêe. Â càcaa tògòtù goro jawé, [â o gòo ma maga, na rà wâdo]. Â rà o aré ma tòina goro ânye ma dà na tòo, na ara pâ angela na rà pwicîri, ma Pwi nari mutò.

¹¹ «Â é nye tà tòo awé i ânye, â rà o maagé côo goo dàra gòiri. Â o càra caa nao, naa ne ma pwaa. [Wàépwiri é pwina o mwa tèepaa tà] tàpé na rà ipwamaina wà Itémuru ma i ânuuê, ma tòpi i câmu kêe.»

¹² [Wâgo, Ioane, na go wii é tii bèeni, âna go ina pâ]: Wàépwiri é bépipagòo tèpa âboro kà Pwiduée. Wâdé na rà pidàpwicâarirà, [ûna tubaèpà tàra] ma pitère dàra é pâ naèà kà Pwiduée. Wâdé na rà tà mwü naa na cèikî kàra naa goo Iésu.

¹³ Â géé na càué, â go tère é jè pwâratùra géé napwéretòotù, na ina me tôo pâ: «Gà wii pâ: “Cidòri nyuâa tàpé na rà bà, tapoo nabà, géé goro pai cèikî kàra naa goo Pwi Ukai.”»

Â é Nyuâaê Pwicîri, âna nye wàé mwara, na é ina pâ: «Ûu kaa, ba rà o nao jii é pâ aré ma tòina kàra. Â rà o tòpi é câmarà goro é wakè kàra†.»

14:9 Auinapàpari 13.12-17   **14:10** Genèse 19.24; Psaume 75.9; Ésaïe 51.17,22; Jérémie 25.15-16; Ézékiel 38.22; Auinapàpari 16.19, 20.10, 21.8   **14:11** Ésaïe 34.10   **14:12** Auinapàpari 13.10

† **14:13** Dernière phrase—é, Ê pâ wakè kàra, âna paâjupârarà. Grec: Ê pâ wakè kàra, âna pâra wiàrà.

6 <δ> *Piûnya naani gòropuu*

14 Go ucâri, â go còo wà *Pwina naîri âboro‡, na é tâa na é nee na pwaa. Â é bweri ê bwe korona mwani mii, â é popa ê pwàci na po éa.

15 Â go còo wà pwi jè angela, na é còobé géé na wâra pwapwicîri§ [nidò *napwéretòotù]. Â é tomara too tà i Pwi na ia é tâa na i nee, pâ: «[Tèpa âboro gòropuu, âna pwacèwii blé na] jèe po wâèa bwàti. Jèe tèepaa ê tòotù kâra piûnya*! Gà tû paé i pwàci'gà, â gà tapàgà!»

16 Â é tûboo naa gòropuu i pwàci kêe wà pwini, â é piûnyari i gòropuu.

17 Géé na càué, â é còobé wà pwi jè angela, géé na wâra pwapwicîri, nidò napwéretòotù. Â wàé mwara, âna é cipa jè pwàci na dau éa.

18 Â nabwé, â é tèepaa me géé na *aamwari târa imeai, wà pwi jè angela, na é pitûâ naa goro ânye. Â é tomara too tà wà i pwi a cipa i pwàci. Â é ina tée pâ: «Po dau wâru [pâ âboro, wâni gòropuu na rà èpà. Â rà pwacèwii] ê pâ nacici pwâra dipâa na jèe po dau târa. Â gà tû paé i pwàci, â gà tapàgàra.»

19-20 Â é tûboo i pwàci kêe i pwi angela, naa gòropuu. Â é tapàgà i pwâra dipâa wâ gòropuu. Â

14:14 Daniel 7.13 ‡ **14:14** Wà Pwina naîri âboro—é, Pwi âboro na pwacèwii é Pwina naîri âboro (Iésu Kériso). § **14:15** Wâra pwapwicîri—Ucina co, ba ticè âji wâra pwapwicîri na wânidò napwéretòotù. (Còo Auinapàpari 21.22.)

* **14:15** *Piûnya—Récolte.* Munaa ucina goo tèpa âboro diri, na o todâra naa na pitèimuru kà Pwiduée (Osée 6.11). É, tèpa âboro kà Pwiduée co, na rà mwa tò naa na Mwaciri kêe (Maréko 4.29). **14:18** Joël 4.13 **14:19-20** Ésaïe 63.3; Auinapàpari 19.15

é tü naa na aubigagai dipâa, naa gòroigé jii ê napô. Â còogairà, â é nama joro ê dipâa. Ba wàépwiri ê pwâra putàmù kà Pwiduée. Â o joro ê domii kà tèpa âboro èpà, â o tù too, ma tù jai caapwi âboro[†], naa na 300 kilomètres.

15

7 <δ> *Ipwabwàti 7 bétubatòina*

¹ Géé na càùé, â go côo [mwara naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa]. Â go pò goo jè câmu kêe na dau maina, naa napwéretòotù. Ba pwa 7 *angela, na rà tà pa pâ 7 bépítubatòina. Wàé kaa pwiri ê bénabwé maagé côo, bénabwé pwâra putàmù kà Pwiduée.

² Â go côo ê jè nawià na pwacèwii wàrapéà na pwa ânye na. Â pwa pâ âboro [na rà coo gòro i najawé]—wà tàpé na rà piétò jii wà Itémuru, wà i pwina pwa ânuuê ma nimaro kêe. Â rà cau cipa ê gitar na é naa tàra wà Pwiduée.

³ Â rà nyabiri i nyabi kà *Moosé, pwi ênawéna kà Pwiduée, bau nyabi kà *Pwi nari mutô:

«Dau maina wakè'gà,
maina ma pwényuâa,
co Pwiduée Caa.
Dau maina nii'gà,
naa gòro diri pâ muru;
pwâra ukai'gà
goro diri pâ Ba!

[†] **14:19-20** *Jai caapwi âboro*—Grec: *Jai aunapàò na pwâra òoci (mors)*.
15:3 Exode 15.1; Psaume 139.14, 145.17

*Tàrù pâ naigé'gà!
 4 Wâgà co na gà pwicîri.
 Wâgà co na gà Pwiduée.
 O wàilàapà cè âboro,
 na càca wâgotêe googà?
 O wàilàapà cè âboro
 na câe caa ipwamainagà?
 O nye ticè caapwi!
 Rà o cau me pâ Ba;
 rà cigòboo na aragà.
 Ba paari wakè'gà
 pâ tàrù ma âjupâra'gà!»

7 wâra jawé bétubatòina <ε>

(Naporomee 15.5-16.21)

⁵ Gée na càùé, â go ucâri ê napwéretòotù, â go còo ê *wâra pwapwicîri pwa goro imwaano. Âna tàpirié ê ére na dau pwicîri na wâna.

⁶ Â rà còobé wà i tèpa 7 angela, na ia rà cipa ê pâ 7 bétubatòina*. Â rà coona ârabwée imwaano na dau pwaa, â rà pii nawâarà goro pûukake na mwani mii.

⁷ Â wà pwi jè ârapàara tèpa ârapàpé macii na pwa nyuâarà, âna é jèpa naa tà tèpa 7 angela bèepwiri ê wâra jawé mwani mii, na wâbé goro pwâra putàmu kà Pwiduée, wà Pwina é *wâro dâra gòiri awé.

⁸ Â i wâ pwicîri, âna é nye wâbé kaa goro mu, gée goro ê pai maina ma muugère kà Pwiduée, ma é pàtamee. Â nye ticè jè âboro cèna pâriê ma é tò naa

15:4 Psaume 86.9; Jérémie 10.6-7
 Bétubatòina—Malheur; plaie, fléau.
 Chroniques 5.13-14; Ésaïe 6.4

15:5 Exode 38.21 * 15:6
 15:8 1 Rois 8.10-11; 2

na i wâ pwicîri, tèepaa naa goro cè pai pacoò kâra diri ê pâ bétubatòina kà tèpa 7 angela.

16

¹ Gée na càùé, â go tère ê pwâratùra na maina, naa na é ére na dau pwicîri, na é ina tà i 7 *angela pâ: «Guwà pâra, â guwà wicèpwiri ê pâ wâra jawé naa gòropuu, ba câmu kâra ê pwâra putâmu kà Pwiduée.»

1 <ε> Tonga

² É pâbéaa pâ wà pwi jè angela, â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa gòropuu. Â nye tèepaa kaa ê pâ tonga na po èpà ma miiri, naa goo diri tàpé na rà cigòboo târa i ânuu wà Itémuru ma ipwamainâ—wàilà na pwa ê câmu kêe na wâgoorà. Â rà dau céepwâa* goo.

2 <ε> Nawià na mii

³ Nabwé, â é me wà pwi béârailu kà tèpa angela, â é wicèpwiri i wâra jawé kêe naa nawià. Â é nye biié kaa i nawià ma mii-tòri, pwacèwii ê domii kâra ê âboro bà. Â rà po cau bà diri pâ muru na tâa nawià.

3 <ε> Nairiwâ na mii

⁴ Nabwé, â é me wà pwi béâracié kà tèpa angela, â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa na é pâ nairiwâ, ma ê pâ aupò jawé; â nye domii kaa.

⁵ Â go tère pwi jè angela, [na pitûâ naa] goro diri pâ najawé, na é ina tà Pwiduée pâ:

«Wâgà co na gà *târù!

16:2 Exode 9.10; Auinapàpari 13.12-17 * **16:2** Céepwâa—Souffrir, être dans l'affliction. **16:3** Exode 7.17-21

Ba wâgà nabà,
 â wâgà napwiri!
 Wâgà na gà pwicîri.
 Pwa tàrù'gà co
 ma gà pitèirà,
 ma pwa wârimuru tàra.
 6 [Ba rà pwa na èpà]:
 Rà nama joro domii,
 domii kâra ê Ba'gà
 ma tèpa *péroféta'gà.
 Â gà pawâdoorà ni
 goro ê domii,
 na jèpa pârirà. Nabwé!»

7 Â go tère mwara ê pwâratùra, me géé na i
 *aamwari târa imeai. Â é ina pâ:

«Ûu kaa, co Pwi Ukai
 Pwiduée kâjè!
 Dau maina nii'gà
 naa gòro diri pâ muru.
 Âjupâra ma tàrù
 ê pai pitèi'gà,
 [ma wârimuru
 na gà naa tàra]. Nabwé!»

4 <ε> Tòoka

8-9 Nabwé, â é me wà pwi béârapàpé kà tèpa
 angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa na i
 tòotù. Â rà nye dau tòoka kaa goo pâ âboro. Êco na
 càra caa pinünüma ma rà biirà, ma rà ipwamaina

Pwiduée. Â rà pinabaèpàé, géé goo na wàé na pwa pàtàmee, naa goro ê pâ bétubatòina bèepwiri.

5 <ε> *Bàutê*

¹⁰ Nabwé, â é me wà pwi bé 5 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa goro ê autâa kà Itémuru. Â nye bàutê kaa ê mwaciri kêe. Â wà tèpa âboro, âna rà tòngüru poropwârà. Ba rà dau maagé còo [goro pai tonga kàra].

¹¹ Êco na càra caa pinünüma, ma rà coo jii ê pâ tûâ kàra na èpà. Â rà pinabaèpà wà Pwiduée *napwéretòotù.

6 <ε> *Mwari nairiwâ Euphrate*

¹² Nabwé, â é me wà pwi bé 6 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa nairiwâ maina Euphrate. Â nye po mwari kaa, ba na o naigé kà tèpa ukai, na rà o mwa me géé na auêgòdò tòotù†.

¹³ Nabwé, â go còo pâ âracié duée na miiri, na rà pwacèwii ê pâ gérenu‡. Â rà jèpa còobé géé na pwâ i pwi Dàragô, ma wà Itémuru, ma i pwi péroféta, pwi a pwâ, [na ina gooé mwara pâ pwi macii na èpà]§.

¹⁴ Wà tèpa duée bèepwiri, âna [pwa pàtâmarà ma] rà pwa pâ câmu, na rà pò goo pâ âboro. Â rà pâ nau panaimari tèpa ukai wâni gòropuu, ba na rà pipaa dà Pwiduée, na ê Tòotù na é jèe pacoo. [Na pwi Tòotù bèepwiri, âna ée mwa piétò, ma pitèi ê

16:10 Exode 10.22; Ésaïe 8.21-22   **16:12** Ésaïe 11.15   † **16:12** Auêgòdò tòotù—L'est.   ‡ **16:13** Gérenu—Munaa ucina goo ê popai kà tèpa duée bèepwiri na miiri.   § **16:13** Na ina gooé mwara pâ, pwi macii na èpà—Còo Auinapàpari 13.11.   **16:14** Auinapàpari 19.19

gòropuu diri wà Pwiduée. Ba wàé co na] dau pwa pàtàmee naa gòro diri ê pâ muru.

15 É ina wà Pwi Ukai Iésu pâ: «Guwà tère bwàti, ba go o mwa wâjué me còwâ*, [â go péa papòwà] pwacèwii pwi a mura naa ne. Â cidòri nyuâa pwi âboro na é tà tàcî, ma pwabwàti ê pâ ârabwée kêe. Ba péa é tà cicàpé, â ée mwa kamu wiàna còoê.»

16 Wà tèpa duée âna rà panaimari tèpa ukai gòropuu, naa na jè nadàbo, na ina goo pâ Har-maguédon goro pwa *hébèru.

7 <ε> *Gù napuu ma popaa moo*

17 Nabwé, â é me wà pwi bé 7 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa gopaérenao. Â go tère ê pwâratùra na maina géé na autâa kà Pwiduée, wâna ê wâra pwapwicîri. Â é tomara too pâ: «Jèe po cai coo diri!»

18 Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye tèepaa kaa ê kakürubwaanu na dau maina. Â càcaa pwa cè gù napuu cèna wàrapwiri, tapoo géé na é tèepaa pwi âboro naani gòropuu.

19 Â téura pâ ville na wâru wâ gòropuu. Â po pitadàrùé ma âracié pàara, é ville maina†. Ba nye wàrapwiri kaa ê wârimuru na é naa târa é ville Babulona wà Pwiduée. Ba é pawâdooé goro dipâa, na tòo goro ê pwâra putàmu kêe.

16:15 Mataio 24.43–44; Auinapàpari 3.3 * 16:15 *Go o mwa wâjué me còwâ*—Bénabwé pai tèepaa me kà Iésu. 16:16 Zakarie 12.11

16:18 Auinapàpari 4.5, 8.5 16:19 Auinapàpari 14.10 † 16:19 *É ville maina*—Munaa Babulona (ucina goo Roma. Còo note goo Auinapàpari 17.1), é, pwiri Iérusaléma.

²⁰ Â diri ê pâ pô ma jaa, âna rà jèpa ipiina, géé goro ê kakürubwaanu.

²¹ Â rà nye tûu kaa géé napwéretòotù, pâ pàiri popaa na moo, na po dau maina, pwacèwii ê baikè cima‡ na tûu naa gò tèpa âboro. Â rà pinabaèpà Pwiduée goo wà tèpa âboro. Ba dau maina awé pâ bétubatòina bèepwiri.

17

Tô ilàri gòronaigé Babulona

¹ Géé na càùé, â é medario, wà pwi jè ârapàara tèpa 7 *angela, na ia rà wicèpwiri i pâ 7 wàra jawé. Â é ina tóo pâ: «Gà me, ma go paari tâgà ê wârimuru [na ée mwa naa wà Pwiduée] tà i pwi ville na maina, goro jènere pâ nairiwâ na wârù*, na ina goo wê pâ 'Tô ilàri gòronaigé, na é dau èpà'.

² [Ba dau miiri ê wakè kèe.] Ba rà ipuu† ma diri tèpa ukai naa gòropuu. Ê pâ tûâ kèe âna pwacèwii dipâa, na é naa târa pâ âboro gòropuu, ba na rà cau ipwirié, ma wârori ê tûâ kèe.»

³ Â wà i pwi angela, âna é popao naa na nyuâa, naa namaré. Â go còo naawê i tô ilàri bèepwiri, âna é tâa gòro ê macii na dau mii. Â po 7 pûru i macii,

---

16:20 Auinapàpari 6.14   **16:21** Exode 9.23-24; Auinapàpari 11.19
‡ **16:21** Ê baikè cima—Grec: *Caapwi talent*. Câmu kèe, âna 35-40 kilo.

17:1 Jérémie 51.12-13   * **17:1** Ville na maina... Babulona biu, âna ucina goo Roma, é ville maina na pàara kà Ioane. Â ucina goro diri pâ pubu âboro na càra caa papwicîri Pwiduée.   **17:2** Ésaïe 23.17; Jérémie 51.7; Auinapàpari 14.8   † **17:2** Rà ipuu—Ê wârogòronaigé, âna ucina goro ê pai pwamaina wàra pâ duée imudi. Â ucina mwara goro ê pai càcaa papwicîri Pwiduée.   **17:3** Auinapàpari 13.1

ma po 10 gi kêe, [ba wà Itémuru]‡. Â wii naa na diri ê naiié ê pâ nee béipwamainaê ma béinabaèpà Pwiduée.

⁴ Â wà i tô ilàri, âna é coona é ârabwée na dau bwùucùru ma mii, [pwacèwii pâ ârabwée kà tèpa ukai ma âboro imaina]. Â é picûâaê goro mwani mii, ma perle, ma pâ atü na maina é wâri wèe, na pwâra. Â é tà pa ê wâra jawé mwani mii na wâbé goro pâ muru na miiri. Ba pâ muru na èpà, gée goro é càraé na dau èpà.

⁵ Â wii na gaadaaé ê nee na pitàbinyiri, [âna é âji êre na pai ina wèe pâ]:

BABULONA NA DAU MAINA—NYAA
KÀ PA ILÀRI GÒRONAIGÉ MA ÊDIRI PÂ
TÛÂ NA MIIRI NAA GÒROPUU.

⁶ Â go côo pâ é ipwirié, ba é jèe dau wâdo é domii kà tèpa âboro kà Pwiduée, na tètàmwararà, gée goro é pai cèikî kàra naa goo Iésu.

Ina tà Ioane pai ina wèe

Go ucâriê, ba go dau pò gooé.

⁷ Â é ina tôo wà i pwi angela pâ: «Gorodà na gà pò gooé? Go o ina tâgà ê pai ina wèe na tàbinyiri, goo wà tô bèepwiri, ma wà Itémuru, na é coo gooé, ma pâ 7 pûruê ma pâ 10 gi kêe.

⁸ «Ba wà Itémuru, âna é wâro béaa, â é jèe bà nabà. Â ée mwa toome còwâ, gée na é Oolaa na ia dau

‡ **17:3** Ba wà Itémuru—Còo Auinapàpari 12.3.   **17:4** Jérémie 51.7; Auinapàpari 18.16   **17:6** Auinapàpari 18.24, 19.2   **17:7** Auinapàpari 13.1   **17:8** Daniel 12.1; Auinapàpari 11.7, 13.7

wâgòro§. Â rà o pò goo, ê pâ âboro gòropuu—tàpé na càcaa wii neerà, naa na Tii goro wâro béaa kêra ê pai tòpò wâra ê gòropuu. Êco na, ûna é còobé wà Itémuru, â wà Pwidueé, âna ée mwa nama tiàué bamwara.

⁹ «Wà pwina é tèi bwàti pâ muru, âna wâdé na é tâmogòori ni, pâ: Ê pâ 7 pûrué bèepwiri, âna câmu kêra ê 7 nari jaa*, na é tâa wê i tô ilàri. Â câmu mwara kà 7 tèpa ukai.

¹⁰ Ba tèpa 5 géee goorà, âna rà jèe tûu. Â é bwaa nye tà tâa pwi jèpwi. Â bwaa nye tiàù pwi jèpwi. Â wiàna ée mwa tèepaa, â o càcaa gòiri ê pai tâa kêe. [Ba é jèe nye pacoò pwiri wà Pwidueé.]

¹¹ «Napwa naa goo wà Itémuru, na ia é wâro béaa, â na ia é jèe bà, âna wàé kaa pwiri pwi jè ârapàara tèpa 7 ukai. Â [éee mwa wâjué còwâ, ba na] é pwi bé 8 kêra ukai mwara, béaa kêra ê pai tubatiàué.

¹² «Napwa naa goo ê pâ gi kêe na gà còo, âna câmu kà pàra tèpa 10 ukai, tàpé na bwaa ticè mwaciri kàra. Â o naa tàra co ji pàara, na càcaa gòiri†, ma rà o pitûâ na, ma wà Itémuru.

¹³ «Nye caapwi é aunünüma kàra, ma rà pinaa é pàtamarà, ma é tàrù târa pitûâ, naa gooé.

¹⁴ Ba rà o mwa ipaa dà *Pwi nari mutô. Êco na é nye piétò jiiirà. Ba nye wàé kaa na é Pwi a pitûâ kà tèpa pitûâ, ma Pwi Ukai kà tèpa ukai. Â rà o tâa

§ 17:8 *Oolaa na ia dau wâgòro*—Còo 2^enote goo Auinapàpari 9.1.

* 17:9 *7 nari jaa*—Ucina goo wâ ville Roma, na bari naa gò 7 nari jaa. Tèpa 7 ukai, âna pwiri pàra tèpa ukai (empereur) naawê.

17:12 Daniel 7.7,24 † 17:12 *Ji pàara, na càcaa gòiri*—Grec: *Caapwi ineretòtù*.

ma wàé‡, wà tèpa âboro kêe—tàpé na é todàra, ma pitòrigarirà, ma rà cimwü naa na é cèikî kàra.»

Rà èpàri tô ilàri tèpa ukai

¹⁵ É ina tôo mwara i pwi angela pâ: «Gà côo pâ nairiwâ na wâru [naa goro jènere i ville] na ia é tâa wê i tô ilàri gòronaigé. Wàé kaa pwiri é câmu kêa pâ âboro, gée na diri pâ puâboro, ma pwâratùra, ma napô, ma Ba.

¹⁶ «Napwa naa goo Itémuru, â pâ 10 gi kêe, [âna tèpa 10 ukai] âna rà o pâ nau èpàri i tô ilàri gòronaigé. Â rà o mwa popa é pâ naneemuru tôoni, ma pâ ârabwée kêe, ba na o ticè kêe, â ée mwa pâra cicàpé. Â rà o mwa uti é pièe, ma cîri napwùrudòé naa gòro ânye.

¹⁷ «Rà wàrapwiri, ba na pacoo é câbawâdé kà Pwiduée. Ba wàé kaa, na é tòpò é auniimiri naa na pwâranümarà, ba na rà cau pitêrerà, ma rà naa tà Itémuru é pwâra ukai kàra. Â wàrapwiri, tèepaa naa goro é pai pacoo diri é pwi na ia é jèe mara ina wà Pwiduée.

¹⁸ «Napwa naa goo i tô ilàri bèepwiri, na ia gà côoê, âna é câmu kêa ville maina, na é pitûâ kêa diri tèpa ukai wâ gòropuu.»

7 popai goo babulona <?>

18

(Naporomee 18)

¹ Gée na càuru é pâ pwi bèepwiri, â go côo mwara pwi jè *angela, na é boome gée napwéretòotù.

‡ 17:14 Â rà o tâa ma wàé... é, Â rà o piètò ma wàé...

17:16

Auinapàpari 18.8

Â naa têe pàtâmee na maina. Â dau maina pai muugèrè kêe, na é pwéelaa pàpari ê gòropuu.

É pitèié Pwiduéé

1 <ζ> O téuraé

² Â é tomara tôo pâ*:

«Ée jèe tûu *Babulona,
téura napô-bà!

[Ticè âboro wê!]

Jèe wâ kâ tèpa u,
pwârawâ kâra duée,

bawâ kâra arâu,
[aucârü kâra akâna]

autâa kâra diri,
pâ macii na miiri.

³ [Tojii tô ilàri-bà.]

É naa dipâa kêe.

Rà ipwirié pâ Ba.

Rà pâ nau pwacèwiié.

Rà pwa tûâ na miiri.

Rà ipuu imudi ma wàé,

pâ ukai gòropuu.

Wâro géé gooé

tèpa pi-icu.

Wâru mwani kâra,

géé goo pâ tûâ èpâ kêe. Nabwé!»

2 <ζ> Dau maina wârimuru kêe

⁴ Go tère ê jè pwâratùra me géé napwéretòotù, na é ina pâ:

18:2 Ésaïe 13.21, 21.9, 34.11-14; Jérémie 50.39; Auinapàpari 14.8

* **18:2** Pwiri bétapoo popai goo Babulona, âna tâa na naporomee
17. **18:4** Ésaïe 48.20; Jérémie 50.8, 51.6,45; 2 Korénito 6.17

«Tèpa naîô wée!
 Uru jii Babulona.
 Còobé jii tôobà.
 Uru jii pâ èpà kêe.
 Naaco pâ tûâ kêe.
 Ba guwà péa tòpi
 ê wârimuru kêe!
 Dau maina aré
 na go o mwa naa tée.
⁵ Dau wâru èpà kêe.
 Dau pòri too,
 tèepaa naanidò
 napwéretòotù!
 Go côo wakè kêe,
 â câgo caa pwanauri.
⁶ Go o mwa papodé.
 Naa wârimuru tée
 wiâra pâ èpà kêe.
 Naa tée na dau maina
 jii ê pwina é pwa.
 Pwaaï wârado kêe.
 Ba é naa dipâa kêe
 [târa tubaèpà târa pâ Ba].
 Pwaaï mwara
 goro dipâa na gòo,
 ba na é wâdo côwâ.
 [Â ée dau maagé goo.]
⁷ Dau maina nūmee.
 Wâru mwani kêe.
 Maina ipwàdéé kêe.
 Êkaa na wàrapwiri:

18:5 Genèse 18.20-21; Jérémie 51.9   **18:6** Psaume 137.8; Jérémie
 50.15,29; 2 Tésalonika 1.6   **18:7** Ésaïe 47.7-9

O maina aré kêe.
 Piêdò maagé kêe.
 É pi-ina kêe pâ:
 “Go nye tô ukai.
 Câgo caa tô dâpwà.
 O câgo caa côo pikîri.”
⁸ Êkaa na wàrapwiri,
 na ji caapwi tòotù,
 ée pâ nau tô dâpwà.
 Ée mwa côo pikîri.
 Ée mwa copwa.
 O cîriê naa na ânye.
 Ba maina pàtâmoo,
 wâgo Pwiduée
 ma go pitèié. Nabwé!»

Rà imurué tèpa âboro

3 <ζ> Tèpa ukai

⁹ Wà tèpa ukai kâra gòropuu, âna rà o côo ê muru ânye, wiâna tò Babulona, â rà o dau pi-i ma pi-jinünü gooé. Ba rà tèpa bée, na rà pwa pâ muru na dau èpà ma wàé. Â jèe dau pwa neemururà géé gooé.

¹⁰ Â rà o coo na wâiti wê, goro ê pai wâgotàra goo ê pai maagé kêe. [Â rà o pwùkùru.] Â rà o mwa ina pâ:

«Wârico Babulona!
 Wârico napô maina!
 Téura ma tubatiâué†,

18:8 Auinapàpari 17.16   **18:9** Ézékiel 26.17, 27.30-35   † **18:10**
Téura ma tubatiâué—Grec: Pitèigà.

na ji caapwi tòotù!»

4 <ç> *Tèpa pi-icu*

¹¹ Rà imuruê ma pijinünü wà tèpa pi-icu wâni gòropuu, ba jèe ticè âboro cèna ée wâri cè neemururà.

¹² [Ba wàé, na ia é mu wâri diri pâ na jèpapara muru] na dau maina wâri wèe, na rà mu icuri:

Pâ mwani mii, ma mwani pwa;
 Pâ atü na dau maina wâri wèe;
 Pâ na jèpapara imwaano na dau wâdé;
 Pâ upwâra na ûrea;
 Pâ muru na pwa goro béokée kâra lélépâ‡;
 Pâ muru na pwa goro upwâra;
 Pâ paò ma paò mii;
 Pâ atü pwa na dau wâdé§;
¹³ Pâ na jèpapara jawé ûrea, ma wâi na ûrea;
 Pâ dâuru upwâra na ûrea na jè cîri;
 Pâ dipâa, ma géree, ma dâuru poloa, ma blé;
 Pâ paaci ma mutô, ma pâ òoci ma wàtio;
 Pâ ênawéna na piirà, na dau pwaée kâra.

5 <ç> *Tèpa pwa mwani kâra*

¹⁴⁻¹⁵ Wà tèpa pi-icu, na dau pwa mwani kâra, géee goo i ville Babulona, âna rà o dau pi-i, ma pijinünü gooé. Â rà o ina tée pâ:

«Ticè neemurugà:
 Muru na jajau,
 muru na pwényuâa,

18:11 Ézékiel 27.36   **18:12** Ézékiel 27.12,13,22   ‡ **18:12** *Béokée kâra lélépâ—Défenses d'éléphant, Ivoire.*   § **18:12** *Pé atü pwa na dau wâdé—Marbre.*   **18:14-15** Ézékiel 27.31,36

muru na wâdé tâgà.
 Cau tubatiàurà.
 Â o câgà caa pâmarirà.»

Â rà o coo na wâiti wê, goro ê pai wâgotàra goro pai
 maagé côo kêe. Â rà o pwùkùru.
 16 Â rà ina mwara pâ:

«Wârîco Babulona!
 Wàé na é coona
 imwaano mii
 ma bwùucùru
 na kîri é aaé.
 Â maina wâri wèe.
 Wàé na é picûâaé
 goro mwani mii,
 ma pâ atü na pwâra.
 17 Jèe ticè têe diri
 na ji caapwi tòotù!»

6 <ζ> *Tèpa pâra gòro wànga*

Rà picoo iti jiié mwara wà diri tàpé na rà pâra
 gòro wànga—wà tèpa apooro wànga, ma wà tèpa
 pitûâ naa gòro wànga, ma wà tèpa taa ârawèa, ma
 diri tèpa matélo.

18 Â rà o côo i muê na tòé, â rà o i, ma pi-ina tàra
 pâ: «Wâpà cè napô cèna wàra ê ville bèeni? Au! Nye
 ticè!»

19 Â rà o i, ma pijinünü, ma tü dàuru puu naa na
 pûrurà, [goro pai tòina kàra]. Â rà o wiikau burà ina
 pâ:

18:16 Auinapàpari 17.4

18:17 Ésaïe 23.14; Ézékiel 27.27-29

18:18 Ézékiel 27.32

18:19 Ézékiel 27.30-31

«Wârico Babulona!
 Wârico napô maina!
 Dau pwa mwani kâjè,
 gée goo ville bèeni.
 Téura ma tubatiàué
 na ji caapwi tóotù!»

20 [Êco na wàéni ê popai ba kà tèpa âboro kà Pwiduée]:

Câbu, co napwéretòotù!
 Guwà ipwàdéé,
 âboro kà Pwiduée—
 wâguwà tèpa *apostolo,
 wâguwà tèpa *péroféta!
 Ba é jèé téuraé,
 é tojiié wà Pwiduée.
 É pwa wârimuru têe,
 ba é tubaèpà tàwà.

Bénabwé popai gooé

7 <ç> *O câjè mwa caa côôê côwâ*

21 Nabwé, â go côo wà pwi jè angela na dau pwa nii kêe. Â é popa ê diopwaa kâra atù*, â é tü naa nawià, â é ina pâ: «O ciura wàrapwiri wà Babulona, ville maina, â o tüê wàrapwiri, â o câjè mwa caa côôê côwâ.

22 Â o câjè mwa caa tère côwâ cè airi gitar, ma cè pwâra uu kâra kuruò, ma cè pwâra uu tutu. O

18:20 Deutéronome 32.43; Ésaïe 44.23; Jérémie 51.48   **18:21**
 Jérémie 51.63–64; Ézékiel 26.21   * **18:21** Ê diopwaa kâra
 atü—Napéaati naa na grec pâ: *Pwacèwii ê jè meule na maina.* (Còo
 ânuuru aucòogai élaio naa nabibiu kâra tii.)   **18:22** Ésaïe 24.8;
 Ézékiel 26.13

tiàu cè pwi jè a wakè goro upwâra ma paò. Â o câjè mwa caa tère còwâ cè airi atü bécaagai blé.

²³ Â o câ mwa caa pwéelaa còwâ cè ânye wê. Â o câjè mwa caa tère còwâ cè pwâratùra kà du a tapoo piéa.

«[O popa jiigà, co Babulona, êdiri pâ pwi bèepwiri, majoroé ê tûâ'gà na èpà.] Ba gà pwacèwii tô a pwa dooki†. Ba wà tèpa pi-icu'gà, na rà dau imaina naa na gòropuu diri, âna rà pa-imwüru ê pâ Ba diri.

²⁴ «Ûu, [o maina wârimuru'gà] ba gà nye pwi majoroé, ba gà pòtàmwara tèpa péroféta, ma para tèpa âboro kà Pwiduée. Ûu, dau wâru tàpé na pòtàmwararà géé googà, pitiri gòropuu; [â o pitèigà goo]‡.»

19

Nyabi goro pai piétò naa napwéretòtù

¹ Géé na càuru ê pâ muru bèepwiri, â go tère ê pwâratùra kà tàpé na rà po dau wâru awé, wânidò napwéretòtù. Â rà tomara too pâ:

«Aléluia! Aléluia!
Pwamaina Pwiduée!
Wàé na é pa-udòjè!
Wâjaaé ê muugère,
ma nii ma pàtamee!
² Âjupâra ma *târù

18:23 Jérémie 7.34, 16.9, 25.10 † **18:23** Gà pwacèwii tô apwa dooki—Munaa ucina goro pai maina wàra nùma tèpa âboro, ma pai naa càurà naa goo wà Pwiduée. **18:24** Jérémie 51.49; Auinapàpari 17.6 ‡ **18:24** Pwiri popai kà Ioane, na é wii i tii bèeni, é, pwiri gòobàra popai kà pwi angela. **19:2** Deutéronome 32.43; Auinapàpari 6.10

ê pwina é pitèi.
 Ba é tèi tòobà,
 na é wâgòronaigé
 na miiri tûâ kêe,
 tò na é tubamiiri
 tâpé na wâ gòropuu.
 Â é naa têe Pwi Ukai
 wârimuru kêe,
 wâri wàra domii
 kà tèpa ênawéna,
 tèpa âboro kêe
 na pòtàmwararà. Nabwé!»

³ Â rà tomara too mwara wà tèpa âboro, ma ina pâ:

«Aléluia! Aléluia!
 Mu too ê mu
 goo wà tòoni!
 Mu too awé
 dâra gòiri! Nabwé!»

⁴ Â wà tèpa 24 ijiao, ma pâ ârapàpé macii na pwa nyuâarà, âna rà cigòboo ma tûu jùrurà ara Pwiduée, na é tâa gò ê autâa kêe, â rà pwamainaê ma tomara too pâ: «Aléluia! Amen! Wâdé na wàra!»

⁵ Â go tère ê pwâratùra me gée goro jènere autâa kà Pwi Ukai, na ina pâ:

«Pwamaina Pwiduée,
 Pwi Ukai kâjè,
 wâguwà diri,
 pâ ênawéna kêe,
 na maina ma kîri! Nabwé!»

Pièa kà Pwi nari mutô

⁶ Go tère mwara ê toromacè*, na pwacèwii pwâratùra kà tèpa âboro na rà dau wâru. Â dau maina aié, pwacèwii ê airi pwiritée†, ma pwâra itâa kêra tikakara, na é kûu ba maina. Â rà gère ina pâ:

«Aléluia! Aléluia!
É pitûâ Pwiduée,
Pwi Ukai kâjè!
Dau maina nii kêe,
naa gòro diri pâ muru!

⁷ Jè cau ipwàdé!
Jè piêgòtùru!
Jè pipwamainaê!
Ba jèe tèepaa tòotù:
É piéa Nari Mutô.
É ipwabwàtié
wà tô ilàri wâdèe.

⁸ Jèe naa tà tîoni
na é coona lino,
imwaano na kîri aaé! Nabwé!»

(Napwa naa goo é imwaano lino bèepwiri, âna câmu kêra pâ tûa na wâdé, na rà jèpa pwa wà tèpa âboro kà Pwiduée.)

⁹ Nabwé, â i pwi *angela, âna é ina tôo pâ: «Gà wii pâ: “Cidòri nyuâarà tàpé na todàra naa goro é piéa kà *Pwi nari mutô.”»

Â é ina tôo mwara pâ: «Ê popai bèepwiri, âna âjupâra, ba popai kà Pwiduée.»

19:6 Auinapàpari 14.2   * **19:6** *Toromacè—Écho, bruit résonnant.*

† **19:6** *Pwacèwii é airi pwiritée—é, Pwacèwii pâ wiâ na dau maina.*

19:7 Ésaïe 61.10; Auinapàpari 21.2   **19:9** Mataio 22.2-3

10 Â go cigòboo ma tùu jùruo na ara i pwi angela. Êco na é ina tóo pâ: «Ai! Bwa! Gà cibwaa wàrapwiri, ba ju nye cau tupédu ênawéna kà Pwiduée, wàiju ma wà diri tèpa béejè na rà *paâjupâra pâ, rà tèpa âboro kà Iésu‡. Â gà pwamaina co Pwiduée! Ba wà diri tàpé na rà paâjupâra Iésu, âna é tâa jaarà é Nyuâaê Pwicîri—ê pwi Nyuâaê Pwicîri na é tâa jaa tèpa *péroféta, ma nama rà inapàpari é popai kà Pwiduée.‡»

pwâadâra gòropuu 7 muru na é còo ioane <η>

(Naporomee 19.11-21.8)

1 <η> Pwi a tâa gòro òoci na pwaa

11 Géé na càùé, â go còo é napwéretòotù, na é tàpirié, â go còo pwi òoci na pwaa. Â pwa pwi âboro na é tâa gò, âna ina gooé pâ ‘Tàrù’ ma ‘Âjupâra’. Ba tàrù ma âjupâra pai pitèi kêe wà tèpa âboro. Â é pipaa [dà tàpé na rà cicaraé].

12 Â é du âraporomee, âna pwacèwii doromara ânye. Â wâru é pâ bwe korona, naa gòro pûruê. Â wii naa gooé nee na tàbinyiri, na càra caa tâmogòori é pâ âboro, â nye wàé co.

13 Â é coona é ârabwée na bwiri goro domii. Â tuneé tée mwara pâ: ‘Popai kà Pwiduée’.

19:10 Apostolo 10.25,26; Auinapàpari 22.8-9 ‡ **19:10** Na rà paâjupâra... é, Na rà tà cimwü naa goro é âjupâra, na é paari wà Iésu. § **19:10** Dernière phrase—é, Ba é âjupâra na é paari wà Iésu, âna é pwi âjupâra, na é pagòo tèpa péroféta, ba na rà inapàpari. **19:11** Psaume 96.13; Ésaïe 11.4; Auinapàpari 1.5, 6.2 **19:12** Daniel 10.6; Auinapàpari 1.14, 2.17 **19:13** Ésaïe 63.1-3; Ioane 1.1,14

14 Rà pâra wiâê ê pwâra paa me géé napwéretòotù, na rà tâa gò ê pâ òoci na pwaa. Â rà coona ê pâ ârabwée imwaano lino, na kîri ê aaé, na po pwaa jajau.

15 Còobé pwêe ê tàuwa na po dau éa, bétaa ê pâ Ba, â ée mwa pitûâ ba gòo, goro ê tâjò paò. Â é còogairà pwacèwii ê pwâra dipâa. Wàépwiri ê pwâra putàmu kà Pwiduée na dau pwa pàtamee, naa gò diri pâ muru.

16 Â wâgoro ârabwée kêe ma du pâa-âê*, âna wii ê jè aupwa tii na ina pâ:

Pwi a pitûâ kà tèpa pitûâ,
ma Pwi Ukai kà tèpa ukai.

2 <η> *Marü bwaooré ma ipaa*

17 Nabwé, â go niâ dò, â go côo pwi jè angela, na é coo na i tòotù. Â é gére tomara too târa pâ marü bwaooré, na rà tâ nidò gopaérenao. Â é ina tàra pâ: «Guwà me, naa goo ê pi-ija maina, na é pwabwàti ba kàwà wà Pwiduée.

18 Me, ba guwà mwa uti ê pià tèpa ukai, ma tàpé na pwa nii kàra, ma tèpa caa kâra coda. Â guwà mwa uti piàra pâ òoci, ma wà tèpa coda na rà tâa gòrà. Üu, ê piàra pâ âboro diri—tàpé na pwa tàrù kàra, ma wà tèpa ênawéna kàra; tàpé na rà maina, ma wà tàpé na rà kîri.»

3 <η> *Tâjùru Itémuru ma pé macii*

19:15 Psaume 2.9; Auinapàpari 1.16, 14.20   **19:16** Auinapàpari 17.14   * **19:16** *Wâgoro ârabwée kêe ma du pâa-âê*—Munaa wâgoro ê ârabwée na târamiri du pâa-âê.   **19:17** Ézékiel 39.17–20

19 Nabwé, â go côo Itémuru ma wà tèpa ukai kâra gòropuu. Â rà gére ipapitiri tèpa coda kâra, ba na rà ipaa ma wà i pwi a tâa gòro òoci pwaa, ma tèpa coda kêe.

20 Â [rà paa, â rà piétò jii Itémuru, â] rà tâjùruru, wàilu naima ma wà pwi péroféta pwi a pwâ. (Wàé kaa na ia é pwa ê pâ câmu kêe goro pàtamee, ba kà Itémuru—ba na é ipa-imwüru ê pâ âboro, na ia rà tòpi câmu kà Itémuru, ma ipwamaina ê ânuuê.)

Â rà tü-ru, na ru bwaa wâro, naa na nawiâ ânye, ba na cîriru goro dà na tòo.

21 Â cau pòtâmwara diri tèpa ipaa kàru, goro i tâuwa na ia còobé géé pwâ pwi a tâa gòro òoci pwaa. Â ê pâ bwaoré, âna rà cau pwâro goro piâra âboro.

20

4 <η> *Tâjùru Caatana naa na 1 000 naja*

1 [Gée na càuru ê pai tubatiàu wà Itémuru] â go côo pwi jè *angela, na é boome géé napwéretòotù. Â é popa ê kii târa ê pwêe na ia dau wâgòro, bau jè itùpaò na dau maina.

2-3 Â é tâjùru wà i pwi Dàragô, i pwi dòèa géé na biu, [na nee mwara pâ] ‘Pwi a cicarajè’, é, *Caatana. Â é piié goro i itùpaò. Â é tüê boo, naa na i Oolaa na ia dau wâgòro*, â é kiiri wâriê. Â ée mwa tâa wê wà i pwi Dàragô, naa na 1 000 naja, ba na o câé mwa caa ipa-imwüru còwâ ê pâ Ba. Â géé na càuru 1 000 naja, â o mwa tàpo tipié.

19:20 Auinapàpari 13.12-17, 20.10

20:1 Auinapàpari 9.1

20:2-3 Genèse 3.1; Auinapàpari 12.9
wâgòro—Còo 2e note goo Auinapàpari 9.1.

* 20:2-3 Oolaa na ia dau

4 Â nabwé, â go còo pâ nyuâa tàpé na pòtàmwararà, wàrapwiri goo ê pai *paâjupâra kàra wà Iésu, ma pai picémara kàra ê popai kà Pwiduée. Ba càra mu caa pwamaina Itémuru, bau i ânuuê. Â càra mu caa tòpi câmu kêe, na gaadaarà ma naa goro îrà. Â go còo pâ rà tâa gò pâ autâa kêa ukai. Ba [wà Pwiduée âna é] jèe pawârorà còwâ gée na aubà, â é naa tàrù tàra, ma rà pitûâ ma wà Kériso, [pwi *Mesia kêe] naa na 1 000 naja.

5-6 Ba wàilà âna rà tèpa pâbéaa kà tàpé na rà wâro còwâ gée na aubà. Â cidòri nyuâarà, ba rà tèpa âboro pwicîri, [na rà jèe panuâ diri ê wâro kàra tà Pwiduée]. Â [êkaa na rà o *wâro dâra gòiri awé. Ba] o càcaa pwa nii kêa ê béwailu kêa pwâra bà naa goorà. Â rà o coo ara Pwiduée† ma wà Kériso, [pwi Mesia kêe] ma piênawéna kàru. Â rà o pitûâ naima ma wàè, naa na 1 000 naja.

Napwa naa goo pàra tàpé, âna o bwaa càra caa pâji wâro còwâ, wiàna bwaa càcaa nabwé ê 1 000 naja.

5 <η> Tù Caatana naa na ânye

7 Géee na càuru pâ 1 000 naja bèepwiri, [na é pacoò wà Pwiduée] â o tipi wà Caatana, géee na karapuu.

8 [Â wàèni ê pwina ée mwa pwa, na go còo naa na nyuâa]: É pâra pâpitiri ê gòropuu, ba na é ipa-imwüru diri pâ Ba naa gòropuu, na ina goorà pâ Gog ma Magog. Â é panaimarirà ma rà pipaa [dà

20:4 Daniel 7.9,22,27; 1 Korénito 6.2; Auinapàpari 13.17   **20:5-6**
 Auinapàpari 1.6   † **20:5-6** *Coo ara Pwiduée—é, Pwa ârapwaaillò tà Pwiduée.*   **20:8** Ézékiel 38.2,9,15-16

Pwiduée] ma wà tèpa âboro kêe. Â rà po dau wâru awé, pwacèwii ê marawâ, [â pwacoé ma jè pûrarà].

⁹ Rà too, â rà po pâpitiri ê gòropuu, â rà cibèepi ê picaatâa kà tèpa âboro kà Pwiduée, wâna ê napô na wânümee goo. Â é nye tèepaa boome kaa, géee napwéretòotù ê ânye, na é cau cîri tèpa ipaa bèepwiri. Â tubatiàurà bamwara.

¹⁰ Â napwa naa goo wà Caatana, wà pwi ia ipa-imwürurà, âna tüê naa nawia ânye, ma dà na tòo, wâna na ia mara tü naawê mwara wà Itémuru, ma i pwi *péroféta pwi a pwâ. Â rà o aré ma tòina naawê, naa ne ma pwaa, dâra gòiri awé.

6 <η> Bénabwé pitèimuru

¹¹ Géee na càué, [â go côo naa na nyuâa, ê pwina o tèepaa]. Go côo i Pwi Ukai na é tâa gò ê autâa kêe. Â béaa kêe, â nye tubatiâu kaa ê gòropuu ma napwéretòotù, â o câjè mwa caa côoru còwâ.

¹² Â go côo ê pâ âboro na rà jèe bà—pâ âboro maina, ma pâ âboro kîri—âna rà géere coo goro i autâa kà Ukai. Â pòpwara ê Tii goro wâro—[ê tii kà Pwiduée na é wii naawê, nee tàpé na é naa tàra ê wâro].

Â pòpwara mwara pàra tii, na wii naa na, diri pâ tûa kà tèpa âboro. Â ée mwa pitèirà wà Pwiduée wiâra ê pâ tûa kàra.

¹³ Â rà me mwara diri tàpé na rà jèe bà, naa na diri pâ ére—naa napuu, é wâpà wiàna naa nawia. Â

20:9 2 Rois 1.10   **20:10** Psaume 11.6; Auinapàpari 19.20, 21.8

20:12 Daniel 7.9-10; Mataio 25.31-46; Apostolo 17.31; 2 Korénito 5.10; Auinapàpari 13.8   **20:13** Roma 2.6; 1 Pétèru 1.17; Auinapàpari 2.23, 22.12

poparà pà naa na 'Napô kà tèpa bà', ba na ée pitèirà wà Pwiduée‡.

¹⁴⁻¹⁵ Â tü ê 'Napô kà tèpa bà' bau ê auipwàni, naa nawià ânye. Â tü naawê mwara diri tàpé na càcaa wii neerà naa na Tii goro wâro. Ba wàépwiiri ê béwailu kêra pwâra bà, [dâra gòiri awé].

21

7 <η> Âmu napwéretòotù ma gòropuu

¹ Gée na càué, â go côo [naa na nyuâa] ê napwéretòotù bau ê gòropuu, na ru bwaa âmuê. Ba jèe tiàu ê napwéretòotù ma gòropuu béaa, â jèe tiàu mwara ê nawià.

² Â go côo ê napô na pwicîri kà Pwiduée, âna wâ *Iérusaléma na bwaa âmuê. Âna é gére boome gée napwéretòotù gée jaa Pwiduée. Â picûâaê, pwacèwii ê tô jè èpo dopwa, na é ipwabwàtié târa pwi éaé, [ba na ru piéa].

³ Â go tère pwi jè âboro naa goro jènere autâa kà Pwiduée, wânidò *napwéretòotù, na é tomara too pâ:

«[Jè côo jè muru
na bwaa âmuê]:
É boo wà Pwiduée.
É tâa jaa tèpa âboro.

‡ **20:13** Grec: Ê nawià, âna é naa too diri tàpé na ia rà bà naa na; â ê 'Napô kà tèpa bà', âna é naa too diri tèpa bà, na rà tâa wé. Â jèpa pitèirà, wiâra jèpa wakè kêra. **20:14-15** Psaume 69.30 **21:1** Ésaïe 65.17; 2 Pétèru 3.13 **21:2** Ésaïe 52.1, 61.10; Hébéru 11.16, 12.22; Auinapàpari 3.12 **21:3** Lévitique 26.11,12; Ézékiel 37.27; Zakarie 2.14; 2 Korénito 6.16

É wâjaarà wàé.
 Rà o nye Ba kêe.
 Wàé na ée Pwiduée kàra.
⁴ Ée câtura nûru i kàra.
 Â o ticè aré ma tòina kàra.
 Jèe nabwé è maagé.
 Tiâu awé è pwâra bà.
 O càra mwa caa i.
 Ba jèe tiâu pâ muru béaa. Nabwé!»

⁵ Â wà Pwi Ukai, na é gére tâa gòro autâa kêe, âna é ina tôo pâ: «Gà côo, ba go nama âmuê diri ê pâ muru.»

Â é ina mwara pâ: «Gà wii [ê pwina gà côo ma têre] ba nye âjupâra ma *târù ê pâ popai bèepwiri.»

⁶ Â é ina tôo mwara pâ: «Jèe po cau coo diri! Ba wâgo *Alpha* ma *Oméga*; wâgo autapoo goo ma pwâadèrè. Go o mwa naa, naa goro piticèmururu naa goo, ê jawé târa wâro géé na pwârapò, tà diri tâpé na nûmarà dâra wâdo.

⁷ Â go o mwa naa diri pâ aupwényunyuâari bèepwiri, tà pwina é piétò [jii è èpà]. Â go o Pwiduée kêe, â ée Pwi Naîô.»

⁸ Â napwa naa goo pàra tàpé, [âna rà o pwa wârimuru]:

Wà tàpé na [càra mu caa pwa ê pwina wâdé, goro pai] wâgotàra;

Wà tèpa tàutàra na rà cèikî;

21:4 Ésaïe 25.8, 35.10, 65.19; Auinapàpari 7.17   **21:5** 2 Korénito 5.17   **21:6** Ésaïe 55.1; Jérémie 2.13; Ioane 7.37; Auinapàpari 1.8,17, 22.17   **21:7** 2 Samuel 7.14; Psaume 89.27-28   **21:8** Mataio 25.41; Hébéru 10.38-39; Auinapàpari 20.15, 22.15

Wà tèpa pwâ*;
 Wà tèpa miiri ê càrarà;
 Wà tèpa ipuu imudi;
 Wà tèpa ipòtàmwara;
 Wà tèpa pwa dooki;
 Wà tèpa pwamaina pâ duée imudi.

Wà diri tèpa âboro bèepwiri, âna o türà naa na nawià ânye, ma dà na tòo. Ba wàépwiri ê pwi béwailu kêra pwâra bà, [dàra gòiri awé].

Napô Iérusaléma na bwaa âmué

⁹ Gée na càùé, â é me mariô wà pwi jè ârapàara tèpa 7 angela—tèpa wicèpwiri i tèpa 7 wâra jawé, na ia wâbé goro pâ tubatòina. Â é ina tôo pâ: «Gà me, ma go paari tâgà ê tô ilâri dopwa wâdâ *Pwi nari mutô.»

¹⁰ Â é popao naa na nyuâa†, naa gòrojaa maina, na gòri too. Â é paari tôo Iérusaléma, i napô pwicîri kà Pwiduée, na é gére boome gée napwéretòotù gée jaa Pwiduée.

¹¹ Â é pwâra goro ê muugère kà Pwiduée, pwacèwii ê atü na dau maina wâri wèe, jè atü *jaspe*, na dau jajau ma pwéelaa.

¹²⁻¹³ Napwa naa goo pâ auba atü goo, âna dau maina ma gòri too. Â pwa 12 goropwârawâ goo. Ba âracié wâna auègòdò tòotù; â âracié

* **21:8** Càcaa popai tà tàpé na nùmarà na rà pitère dà Pwiduée, êco na rà tûu ma pwa na èpà na pàra pàara. Popai tà tàpé na rà naa càùrà naa goo wà Pwiduée, â rà wàrapwiri, tia pwâadèrèe. **21:10** Ézékiel 40.2 † **21:10** Â é popao naa na nyuâa—é, Â é popao é Nyuâaé Pwicîri, â wà pwi angela âna é popao. **21:11** Ésaïe 60.1-2,19 **21:12-13** Ézékiel 48.30-35

wâna auduu tòotù; â âracié wâporomarawâ; â âracié wâpwâragòrowâ. Â wii naa goo jèpa goropwârawâ ê jèpa neere tèpa 12 wâao *Isaraéla. Â pwa 12 angela na rà jèpa wéaa goo.

¹⁴ Â po 12 atü pàara i auba. Â jèe wii naa goo jèpa pàaé bèepwiri, ê jèpa nee tèpa 12 *apostolo kà Pwi nari mutô.

Câmu kêra napô

¹⁵ Wà i pwi *angela, na bu gére pitùra, âna é cipa ê bàra watü mwani mii. Â é câmuri i napô, bau ê pâ goropwârawâ, ma ê babé goo.

¹⁶ Â é côo pâ nye po ipaiwà bwàti ê câmu goo ê pâ ârapàpé ére géé goro i napô. Â nye po ipaiwà bwàti ê pai gòri, ma dooé, ma augòri goo. [Ûna é naanaimari ê câmu, âna nimaro kêe] âna po 12 000‡.

¹⁷ Â é câmuri mwara ê babé atü, â ê câmu kêe, âna po 144 *coudée*§. (Ba wàépwiri ê câmu na rà mu câmuri goo, wà tèpa âboro.)

¹⁸ Ê auba wâgoro babé, âna atü *jaspe*, na bwùucùru ma mii, [na dau maina wâri wèe]. Â ê napô, âna é mwani mii, na é po pwéelaa, ma pwâra.

21:15 Ézékiel 40.3; Auinapàpari 11.1 ‡ **21:16** 12 000—Câmu kêra pai picaatâa kà Pwiduée ma tèpa âboro kêe. 12 000 = 3 x 4 x 1 000. 3 = nimaro kà Pwiduée (Caa, Naîê, ma Nyuâaê Pwicîri); 4 = pâ 4 ére nord, sud, est, ouest; 1 000 = câmu kêra pâ âboro na wâru. Jèpwi mwara; 12 = jè câmu kà tèpa âboro kà Pwiduée. (Côo Auinapàpari 7.4–8.) § **21:17** *Coudée*—Gòbàra caapwi mètre. (Pai gòri wàra ê i pwi âboro, géé goro mangadaiê, tiagoro jipu kêra îê.) **21:18** Ésaïe 54.11–12

19 Â pâ pàara auba, âna pwa goro pâ atü na maina, na tòpò naa gò, pâ na jèpapara atü na kîri na jèpa dau maina ê wâri wèe:

Pâbéaa—jaspe;
 Bé 2—saphir;
 Bé 3—calcédoine;
 Bé 4—émeraude;
 20 Bé 5—sardonyx;
 Bé 6—sardoine;
 Bé 7—chrysolithe;
 Bé 8—béryl;
 Bé 9—topaze;
 Bé 10—chrysopraxe;
 Bé 11—hyacinthe;
 Bé 12—améthyste.

Â po dau jajau ma muugère pâ atü bèeni, â rà dau pwâra goro êdiri pâ âmu kêe.

21 Â i jèpa goropwârawâ na rà po 12, âna nye pwa goro caapwi perle. Â ê naigé na maina, wânabibiû kêra napô, âna pwa goro mwani mii, na dau pwéelaa ma dau pwâra.

Pwéelaa naawê muugère kà Pwiduée

22 Nye ticè wâra pwapwicîri cèna go còo naawê. Ba ru tâa wê, wà Pwiduée* na dau pwa pàtamee, ma i Pwi nari mutô. [Â o pwamainaru naa na-poromeeru.]

---

* 21:22 Ru tâa wê, wà Pwiduée... Grec: Ê wâra pwapwicîri kêe, âna wà Pwiduée...

²³ Â jèe ticèmuru naa goo, na ru èu naawê, ê tòotù ma parui. Ba jèe pwéelaa naawê ê muugère kà Pwiduée. Â wà i Pwi nari mutô, âna jèe pwi wâra ânye.

²⁴ Â diri tèpa âboro, âna rà o wâro na pwéelaa kêe. Â wà tèpa ukai, âna rà o pa pâdarié diri pâ wâdé kâra.

²⁵ Â o càcaa târi ê pâ goropwârawâ, ba nye ticè ne ma bàutê wê [â ticè a mura].

²⁶ Â pâ Ba gòropuu, âna rà cia naawê diri pâ neemururà ma wâdé kâra.

²⁷ O càcaa tò naawê cè jè muru na miiri. Â pwicîri mwara tà tèpa pwa pâ tûâ na miiri, ma tèpa pwâ. Â wâdé co, wàilà na wii ê neerà naa na tii kà Pwi nari mutô, ba Tii goro wâro.

22

Nairiwâ na é naa wâro

¹ Gée na càué, â wà i pwi *angela, âna é paari tôo ê nairiwâ, na é naa wâro. Â nye po dau pwéelaa awé. Â é itàa gée aranara ê autâa kà Pwiduée, ma *Pwi nari mutô,

² wânabibiu kâra naigé kâra i napô. Â é coo goo ê du jènere nairiwâ* i upwâra târa wâro†. Â é pitòpò pâ pwêe naa na 12 parui naa na caapwi naja. Â é dooé, âna wâi târa ê pâ Ba.

21:23 Ésaïe 60.19-20; Auinapàpari 22.5

21:24 Ésaïe 60.3,5

21:25 Ésaïe 60.11   **21:27** Ésaïe 52.1; Ézékiel 44.9; 1 Korénito 6.9-10

22:1 Ézékiel 47.1   **22:2** Genèse 2.9; Ézékiel 47.12; Joël 4.18; Zakarie

14.8   * **22:2** Ê du jènere nairiwâ—Caapwi upwâra. Munaa é itàa boome ni nabibiu kêe i nairiwâ.   † **22:2** I upwâra târa wâro—é, Pâ upwâra târa wâro.

³ Â o càcaa pwa cowa cè tojii.

O tâa na i napô ê autâa kà Pwiduée ma Pwi nari mutô. Â rà o mwa piênawéna kà Pwiduée ma pipwamainâê wà tèpa âboro kîri kêe.

⁴ Â rà o picôora ma wâé, â o wii na gaadaarâ ê nee.

⁵ Â o câ mwa caa pwa cowa ê bàutê. Â o càcaa piâjimuru târa ê wâra ânye, bau i tòotù. Ba ée pwéelaa kàra wà Pwi Ukai Pwiduée. Â rà o pitûa dâra gòiri awé.

Bénabwé popai

⁶ Géee na càué, â é ina tôo wà i pwi angela, pâ: «Diri ê pâ muru na gà me géee aucôo ma tère, âna âjupâra ma *târù. Ba wà Pwi Ukai Pwiduée, âna é naa ê Nyuâaê Pwicîri kêe tà tèpa *péroféta, [ba na rà inapàpari ê popai kêe]. Â, na wârapwiri, â é cùru pâ tèpa angela kêe, ma rà inapàpari tà tèpa âboro kîri kêe ê pâ muru na o mwa tà tèepaa.»

É wâjué cowa Iésu

⁷ É ina wà Iésu pâ: «Guwà còo! Go o tàpo tèepaa.»

[Â wâgo, Ioane, âna go ina pâ]‡: O cidòri nyuâa pwi âboro na é pitère dâra ê popai kà Pwiduée, na tâa na é tii bèeni! Ba é paari ê pwina o tèepaa, târa ma rà pwacôoco wà tàpé na rà pûra.

⁸ Ūna go cau còo ma tère diri pâ muru bèepwiri, â go cigòboo ma tùu jùruo, ma pwamaina i pwi angela, na ia é paari tôo.

22:4 Mataio 5.8; Auinapàpari 3.12   **22:5** Daniel 7.18,27;
 Auinapàpari 5.10, 20.6, 21.23,25   **22:6** Auinapàpari 1.1   **22:7**
 Auinapàpari 1.3   ‡ **22:7** Munaa popai kà Ioane, êco na, pwiri
 gòobàra popai kà Iésu.   **22:8** Auinapàpari 19.10

⁹ Â é ina tîo pâ: «Bwa! Gà cibwaa wàrapwiri. Ba go pwi bére wakè'gà, ma wà tèpa béegà, wà tèpa péroféta, ma wà diri tèpa âboro, na rà pitêre dâra ê pâ popai na wâna ê tii bèeni. Â wâdé na gà pwamaina co Pwiduée!»

¹⁰ Â é ina tîo mwara pâ: «Gà cibwaa wéaari naa googà ê pâ popai, naa na tii bèeni, na é mara ina béaa wà Pwiduée. Ba popai târa pa-ipacôo wà tèpa âboro. Ba jèe wâmwünyabwe ê tòotù kêe, na é pacoo diri pwiri wà Pwiduée.

¹¹ «Êkaa na, wà pwina é pwa na èpà, ma muru na miiri, âna wâdé na é nye gòo goro pwa§. Â wà pwi âboro na é pipapwicîriê, ma tàrù ê wâro kêe, âna wâdé na é ciburà pwa.»

Go pwi autapoo goo ma pwâadèrè

¹² É ina wà Iésu pâ: «Guwà còo, ba go o jèe tàpo tèepaa me. Â go naa wâri wèe târa jèpa âboro, wiâra ê jèpa wakè kàra; [wiâna wâdé, é, èpà].

¹³ Ba wâgo *Alpha* ma *Oméga*, na go tâa béaa, â go o mwa me. Â go pwi autapoo goo, ma pwi pwâadèrè.»

¹⁴ Cidòri nyuâa tàpé na [rà wâdé na ara Pwiduée. Ba] rà jèe nuwa ârabwée kàra. Â o pwa tàrù kàra ma rà tò na ê goropwârawâ târa i napô, ma uti ê pwâra upwâra târa wâro.

22:11 Daniel 12.10 § **22:11** *Wâdé na é nye gòo goro pwa*—Munaa é pitunamiri càurà wà pwi angela, ba na é tabatâcí ê pwâranümarà, ma rà pitòotéri ê wâro kàra. **22:12** Ésaïe 40.10; Jérémie 17.10; Auinapàpari 2.23 **22:13** Ésaïe 44.6; Auinapàpari 1.8,17, 21.6 **22:14** Genèse 2.9, 3.22

15 O càra caa toome pâ akàna—tèpa pwâ, ma tèpa ipuu imudi, ma tèpa ipòtàmwara, ma tàpé na rà pwa dooki, ma tèpa ipwamaina pâ duée imudi! Wà tàpéebà, âna rà o cau tâa gòroigé diri.

16 É ina wà Iésu pâ: «Go jèe cùru paé dariwà pwi angela kôo, ba na é papaé é popai kôo, tà tèpa wâra pwapwicîri. Wâgo, âna go pwi gòobàra wà ukai *Davita; wâgo, âna go pwi îricò kaatàdaa, na go pame é tòotù.»

17 Â é Nyuâaê Pwicîri, ma wà tô Ilàri dopwa kà Pwi nari mutô, âna ru ina tée pâ: «Gà me!» Â wà pwi âboro na é tère pwiri, âna wâdé na é ina mwara pâ: «Gà me, [co Pwi Ukai]!» Â wà pwi âboro na nùmee dâra wâdo, â wâdé na é me, ma é wâdo é jawé târa wâro, ba nye ticè wâri wèe.

Cibwaa tòotéri ère popai bèeni

18 Wâgo Ioane, na go ina bwàti târa diri pâ âboro, na rà tère é pâ popai, naa na é tii bèeni, pâ: É popai bèeni, âna popai kà Pwiduée na inapàpari é pwina o tèepaa. Â gà ipwacôoco. [Gà cibwaa ébii é popai] ba wiàna gà naa gòobàra é pâ popai bèeni, â é nye naa gòobàra tâgà mwara wà Pwiduée é pâ bétubatòina na ina naa na é tii bèeni.

19 Â wiàna gà patâjii é jè popai géé na tii bèeni, â ée mwa patâjii jiigà é kâgà, géé goro é pwâra upwâra târa wâro, ma autâa'gà na napô na pwicîri, na wii naa na tii bèeni.

22:16 Nombres 24.17; Ésaïe 11.1,10; Roma 1.3; Auinapàpari 2.28, 5.5   **22:17** Ésaïe 55.1; Auinapàpari 21.6   **22:18** Deutéronome 4.2, 13.1

20 Â [wà Iésu] wà Pwina é *paâjupâra ê pâ muru bèepwiri, âna é ina pâ: «Ûu, go o jèe tàpo tèepaa.»

[Â wâgo Ioane, â go ina pâ]: Amen! Wâdé na wàra! Wâdé na gà me, co Pwi Ukai Iésu!

21 [Â wâguwà tèpa cèikî na guwà pûra ê tii bèeni] wâdé na é cau *pwényunyuâariwà diri wà Pwiduée, goro é *pimeaari imudi kà wà Pwi Ukai Iésu!

Cidòri nyuâawà!

Tii Pwicīri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58